

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Trzeba uczyć nowoczesnie
| s. 4

Całe życie z muzyką
| s. 6-7

Apoloniusz Tajner w wywiadzie dla »GL«
| s. 12

Czytniki, lego i perfumy

WYDARZENIE: Najbliższy poniedziałek ma być dniem, kiedy klienci zrealizują najwięcej zakupów przedświątecznych w internecie. Tak przynajmniej, wychodząc z ubiegłorocznych doświadczeń, prognozuje jeden z największych elektronicznych domów towarowych w Czechach. Co kupujemy w sieci?

Kierownictwo sklepu Mall.cz. uważa, że podobnie będzie w innych krajach, gdzie Mall działa – w Polsce, na Węgrzech i Słowacji. Na taki stan rzeczy składa się kilka czynników, m.in. fakt, że jest jeszcze wystarczająco dosyć czasu, by zamówiony towar dotarł przed Wigilią do domu, a także to, że w połowie miesiąca praktycznie wszyscy mają już na koncie wynagrodzenia, ci szczęśliwsi razem z premiami świątecznymi.

Zwiększone obroty odnotowują sklepy, a także Poczta Czeska i firmy kurierskie, już od drugiej połowy października. Prawdziwy napływ elektronicznych klientów rozpoczął się jednak w ostatnim tygodniu listopada i potrwa najprawdopodobniej do połowy grudnia. Później, na kilka dni przed Bożym Narodzeniem, za pośrednictwem internetu prezenty będą kupowały już tylko osoby, które mają możliwość osobistego odbioru towaru w regionalnych punktach. W naszym regionie w przypadku niektórych e-shopów najbliższym takim miastem jest Ostrawa. – Kto ma możliwość osobistego odbioru, może zamówić towar jeszcze 20 grudnia i 21. odebrać go w naszej filii. Na krótko przed świętami radzimy zamawiać już tylko towar, który jest na magazynie i płacić go przy odbiorze – radzi Michala Gregorová, rzeczniczka domu towarowego Mall. Towar, który ma dostarczyć poczta, powinien być zamówiony co najmniej na tydzień przed świętami. Również Jaromír Řánek, rzecznik spółki Alza, która prowadzi e-schopy z elektroniką i zabawkami, zapewnia, że osobiście można odebrać paczkę w Ostrawie jeszcze 21 grudnia. – Również paczki, które mają być dostarczone przez pocztę czy kuriera, zamówione w połowie ostatniego tygodnia przed świętami, powinny dotrzeć na czas – dodaje.

Przed świętami przedsiębiorcy mają pełne ręce roboty.

Marta Selicharová, rzeczniczka Poczty Czeskiej, zapewnia, że instytucja dobrze jest przygotowana na przedświąteczny ruch w interesie. Już w listopadzie przyjęła 3 tys. sezonowych pracowników, a jej „park wozowy” rozrósł się o 400 nowych samochodów. – W razie potrzeby w grudniu będą dostarczane przesyłki również w weekendy – tak, jak co roku – obiecuje.

Prawdziwym hitem tegorocznych zakupów świątecznych są tablety i czytniki książek elektronicznych. Rosnie zwłaszcza sprzedaż czytników – na przykład na Mall.cz w porównaniu z ub. rokiem 2,5-krotnie, również w Alzie sprzedaż idzie ostro w górę. Poza tym prawdopodobnie nie dojdzie do większych zmian w upodobaniach klientów. – Do pewniaków należą zabawki interaktywne oraz zestawy

klocków lego dla dzieci, ulubionym prezentem dla dorosłych mężczyzn są zestawy dla majsterkowiczów, kobiety nadal będą otrzymywały perfumy i zestawy kosmetyków, seniorzy cyfrowe ramki do zdjęć i domowe stacje meteorologiczne – wymienia Gregorová.

Niektórzy kupują prezenty również w zagranicznych sklepach internetowych. Nawet w relacjach Polska – Czechy czy Słowacja wciąż pewnym niedogodnieniem są jednak wyższe

ceny przesyłek międzynarodowych oraz przelewów bankowych. Ten pierwszy problem starają się rozwiązać takie firmy jak ta, którą prowadzi Witold Biernat z Czeskiego Cieszyna. – Kto chce, może zamówić przesyłkę w Polsce i skierować ją na nasz adres w Cieszynie, gdzie ją odbierzemy i dostarczymy – mówi przedsiębiorca.

DANUTA CHLUP
Świąteczny koszyk zakupów w Republice Czeskiej, Polsce i na Słowacji na str. 5.

REKLAMA

TRISIA, a.s., Trzyniec, www.trisia.cz
CICHA NOC Z GENTELMEN SINGERS
20 grudnia 2012 o godz. 18.00

black&white
sylwester 2012 ... przyjmijcie zaproszenie na wieczór pełen stylowego nastroju i magii niepowtarzalnej chwili tylko dziś świat jest czarno-biały!
hotel vitality
bilety już w sprzedaży
tel.: 595 530 611 | www.hotelvitality.cz

REKLAMA

ZAMEK ŚLĄSKOOSTRAWSKI
WYSTAWA SZOPEK
7. 12. 2012 – 6. 1. 2013
SREBRNA SOBOTA I NIEDZIELA
15. – 16. 12. 2012
www.slezskoostravskyhrad.cz

GL-437

ZDARZYŁO SIĘ

KARETKA WPADŁA NA DRZEWO

Śliskie drogi są niebezpieczne nie tylko dla kierowców, którzy od święta siadają za kierownicę, ale nawet dla zawodowców. W czwartek wjechał w drzewo 31-letni kierowca karetki w Hawierzowie. Ambulans jechał po ul. Stromej w kierunku ul. Cieszyńskiej. W zakręcie najechał na warstwę śniegu, nie udało mu się zahamować wozu i uderzył w drzewo. 66-letnia kobieta, którą przewoził, ma złamane kolano. Jej leczenie potrwa ok. sześciu tygodni. Kolejna osoba – 57-letni mężczyzna, odniósł lekkie obrażenia twarzy. Szkody na ambulansie wynoszą 30 tys. koron. Policja sądzi, że kierowca nie dostosował prędkości pojazdu do stanu nawierzchni. Służba kryminalna prowadzi śledztwo. (dc)

STRAŻACY WALCZYLI Z PRZYCZEPĄ

Ostatnie gęste opady śniegu były przyczyną wczorajszego wypadku w Ropic. Wczesnie rano przyczepa samochodu ciężarowego marki Scania skończyła w rowie. – Tylne części auta przechyliła się na prawy bok, co spowodowało przechylenie się również przedniej części pojazdu. Kierowcy nic się nie stało, po szybkiej interwencji strażaków auto udało się sprowadzić na jezdnię – powiedział Petr Kúdela, rzecznik Wojewódzkiej Straży Pożarnej. (szyfr)

POGODA

sobota	niedziela
dzień: -6 do -2 °C noc: -8 do -13 °C wiatr: 2-6 m/s	dzień: -3 do 1 °C noc: -8 do -13 °C wiatr: 3-7 m/s

REKLAMA

BENE-FIT w szafie energii Ci nie doda
możliwości wykorzystania ...
Kompleks sportowy Vitality Wędrzynia i Bystrzyca, Stadnina Bystrzyca
tenis, bowling, siatkówka, squash, basen, segway, masaże, jazda konna
Pensjonat Ovečka Nydek - relaksacyjne pobytu wellness
Hotel Vitality - pakiet wellness, basen, sauny, masaże, whirlpool
www.vitalityslzesko.cz | www.penzionovecka.cz | www.hotelvitality.cz

GL-580

GL-529

GL-006

KRÓTKO

NOWY PIEC

TRZYNIEC (kor) – Odlewnia Trzyniec, będąca spółką-córką Huty Trzyniec, ukończyła dużą inwestycję o wartości ponad 30 milionów koron. Chodzi o wybudowanie nowego pieca żarowego, który umożliwi spółce przede wszystkim dostawę odlewów o wyższej wartości dodanej. Nowy piec żarowy zastąpi technologicznie przestarzałe urządzenie, które było wykorzystywane w spółce od 50. lat ubiegłego wieku. Jak wyjaśnia Zdeněk Vladár, dyrektor spółki Slévárny Trinec, nowy piec jest bardziej wydajny dzięki precyzyjnej ogrzewaniu wsadu. – Obecnie możemy produkować odlewy bardziej zaawansowane technologicznie, o wyższej wartości dodanej. Chodzi przede wszystkim o obróbkę cieplną pozwalającą na osiągnięcie lepszych wartości mechanicznych odlewów – mówi Vladár.

* * *

NOWE WŁADZE
GIMNAZJALNEJ MACIERZY

CZESKI CIESZYN (kor) – Na jesiennym zebraniu Zarządu Koła Macierzy Szkolnej przy Gimnazjum Polskim w Czeskim Cieszynie na nowego prezesa wybrano Jana Tomana. Wiceprzewodniczącą wybrano Janę Buzkową. Skarbnikiem będzie Helena Drobisz. Członkowie Miejscowego Koła Macierzy Szkolnej podziękowali za pracę dotychczasowej prezes, Marcie Kmeť.

* * *

»586 DNI
STANU WOJENNEGO«

CZESKI CIESZYN (kor) – Suggestywne zdjęcia i dokumenty, plansze przybliżające obraz lat 1981-1983: to wszystko będzie można obejrzeć na wystawie „586 dni stanu wojennego”, którą będzie można oglądać w Teatrze Cieszyńskim od poniedziałku 10 grudnia. Jej wernisaż odbędzie się o godz. 14.00. W sierpniu 1980 r. masowy protest robotników, wspieranych przez inne grupy społeczne, zmusił komunistyczne władze do kapitulacji. Przywódcy Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej zaakceptowali porozumienie, którego kluczowym elementem było powołanie niezależnych od władz związków zawodowych. Wkrótce powstał Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”.

* * *

SREBRNY ŚMIETNIK

TRZYNIEC (maki) – Miasto zostało laureatem drugiego miejsca w konkursie dotyczącym segregacji odpadów w 2012 roku. W kategorii miast z liczbą mieszkańców ponad 4 tys., trzyńczanie udowodnili po raz kolejny, że należą do tych najlepszych w województwie morawsko-śląskim.

Srebrne Spinki mają swoich właścicieli

20. edycja Srebrnych Spinek, nagrody przyznawanej przez konsula generalnego RP w Ostrawie za osiągnięcia na polu kultury, przeszła w czwartkowe popołudnie do historii. Tegorocznymi laureatami, którym nagrodę uroczysto wręczono w siedzibie konsulatu, zostali pisarz Kazimierz Jaworski z Trzyńca oraz plastyk Walter Taszek z Karwiny. Na uroczystość zaproszono przedstawicieli Kongresu Polaków oraz Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego.

– Podjęcie decyzji o tym, kto zostanie laureatem Srebrnych Spinek, jest każdego roku bardzo trudne. Również w tym roku poddawaliśmy pod dyskusję wiele nazwisk, ostateczna decyzja zapadła w marcu br. – powiedział Zbigniew Kubeczka, jeden z członków kapituły nagrody, w której zasiadają przedstawiciele środowisk twórczych. Kazimierz Jaworski, pisarz, krytyk literacki i teatralny, długoletni redaktor trzynieckiego „Hutnika” nominację do Srebrnych Spinek dostał za rzetelne i bezkompromisowe podejście do podawania faktów w napisanej przez niego książce o Końskiej. – Fakt, że zostałem laureatem Srebrnych Spinek, ogromnie mnie zaskoczył. Nie spodziewałem się takiego wyróżnienia – powiedział Kazimierz Jaworski.

Drugi laureat, Walter Taszek, artysta plastyk został nominowany przede wszystkim za dwie płaskorzeźby w drewnie wykonane dla polskich szkół w Karwinie i Gnojniku. Obydwie płaskorzeźby powstały w nawiązaniu do śląskich legend. – Nagroda bardzo mnie ucieszyła. Stwierdzenie, że o wykonanej przeze mnie pracy jeszcze ktoś pamięta, jest przyjemne – podkreślił podczas czwartkowej uroczystości Walter Taszek. Po przyznaniu Srebrnych Spinek, konsul generalna RP w Ostrawie, Anna Olszewska wręczyła zasłużonemu członkowi PTTS „Beskid Śląski” w RC, Karolowi Śliżowi Krzyż Kawalerski – Order Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej. Karol Śliż został odznaczony obok swoich kolegów, którym order wręczono 24 listopada podczas zakończenia sezonu turystycznego. Z okazji objęcia stanowiska prezesa Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków w RC,

Anna Olszewska wręcza Srebrne Spinki tegorocznym laureatom – Walterowi Taszkowi i Kazimierzowi Jaworskiemu.

wyróżniony został także Paweł Wałach, któremu Anna Olszewska złożyła w imieniu konsulatu serdeczne gratulacje wraz z wyrazem największego szacunku i wdzięczności za pracę artystyczną. Na zakończenie oficjalnej części uroczystego spotkania w siedzibie Konsulatu RP w Ostrawie odznaczona została Anna Olszewska. – Zarząd Główny Macierzy Szkolnej w RC upoważnił nas

do przekazania pani medalu potrójnego jubileuszu naszego stowarzyszenia. Pragnąc wyrazić nasze najwyższe uznanie dla pani zasług, nie tylko na polu dyplomacji, ale zwłaszcza względem naszej społeczności polskiej na Zaolziu, prosimy przyjąć nasze podziękowania za pośrednictwem tego oto medalu – powiedział Jan Branny, prezes honorowy ZG Macierzy Szkolnej w RC. (maki)

Świąteczna szata nie za darmo

Dwanaście żywych, błyszczących światłami choinek przygotowało miasto Bogumin na tegoroczne Boże Narodzenie. Trzy z nich stoją w centrum, pozostałe wprowadzają świąteczny nastrój na

Instalacja jednego z drzew w Boguminie.

obrzeżach. Oprócz tego miasto zdobią dekoracje świetlne. Jeśli chce się stworzyć niepowtarzalną atmosferę świąt, nie można żałować pieniędzy.

W tym roku po raz pierwszy swoją choinkę mają mieszkańcy dzielnicy Nowa Wieś. Jest nią 12-metrowa sosna. Jak poinformowała nas Mirosława Śmidová z Urzędu Miasta, znaleźć idealną choinkę w Nowej Wsi wcale nie było łatwo. W końcu jednak udało się to. W świąteczne girlandy ubrano prywatne drzewo w ogrodzie Petra Koltoka. Miasto kupiło je dzięki wygranej w ogólnopolskim konkursie internetowym „Na najpiękniejsze drzewko świąteczne”. Podobna sytuacja jest w Szonychlu, gdzie również „miejska” choinka stoi na prywatnej posesji Pavla Žurka.

Świąteczny wystrój miasta w tym roku będzie kosztować Bogumin 200 tys. koron. Tylko za montaż i demontaż miasto zapłaci 120 tys. koron. Na zakup nowych ozdób przeznaczono 70 tys. koron, z czego 30 tys. uzyskano z wygranej.

Ratusz bogumiński inwestuje w świąteczny wystrój miasta od 1995 roku. Tylko na dekoracje wydał już w sumie 880 tys. koron.

Choinka stanęła już także w Czeskim Cieszynie. Nadolziański gród rozpoczął okres adwentowy w czwartek, zapaleniem świateł na miejskiej

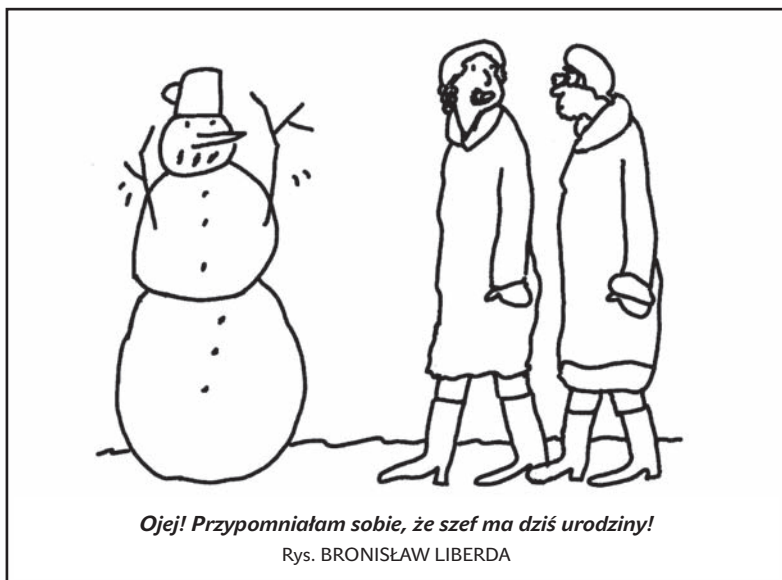
choince oraz świętomikołajskim jarmarkiem na Rynku Armii Czechosłowackiej.

Chociaż władze Czeskiego Cieszyna zapowiadają, że w przyszłych latach ma za świąteczne drzewko służyć nowa sześciometrowa jodła normańska posadzona na rynku przed kilkoma tygodniami, na razie trzeba korzystać z ochoty mieszkańców miasta. W tym roku choinka pochodzi z ogródka Marii Mucinowej z Mostów koło Czeskiego Cieszyna.

– Jeszcze jako uczennica przywiozłam to drzewko z Beskidów, chodziło o zaledwie 20-centymetrową sadzonkę – śmieje się pani Maria. – Przez 32 lata wyrosło z niej duże drzewo. Żał mi się z nim rozstawać, bo rośnie u nas tak długo, niemniej ciszej się, że choinka z naszego ogrodu będzie teraz zdobić rynek w naszym mieście – podkreśla.

Pani Maria Mucinowa ucieszyła się też, że choinka z jej ogrodu rozświetliła się po przyjeździe na czeskokieszyński rynek św. Mikołaja z całą czeladką aniołów i diabłów.

– Aż do 19 grudnia na rynku w godzinach 16.30-17.30 będzie można oglądać ciekawy program kulturalny, a także zajrzeć do stoisk ze świątecznymi towarami, m.in. karpami lub bombkami – dodaje Dorota Havlík. (sch, kor)

Ojej! Przypomniałam sobie, że szef ma dziś urodziny!

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Siarka mniej groźna, dominuje pył

Na jednej piątej obszaru Republiki Czeskiej był w ub. roku przekroczony przynajmniej jeden limit stężenia szkodliwych substancji, w większości przypadków chodzi o pył zawieszony. Na terenach tych żyje połowa mieszkańców kraju. Wynika to ze szczegółowej analizy za rok 2011, którą opublikował w czwartek Czeski Instytut Hydrometeorologii. Analiza jest podstawą dorocznego raportu o stanie środowiska, przedkładanego rządowi.

Największe zanieczyszczenie powoduje pył zawieszony (PM10),

w przypadku innych szkodliwych substancji nie było problemów z dotrzymaniem limitów. – Ich poziom od dłuższego czasu jest niski. Chodzi o substancje, które w przeszłości osiągały wysokie wartości – dwutlenek siarki (z przemysłu) i ołów (z transportu) – poinformował Jan Macoun, wicedyrektor CIHM.

Autorzy analizy wskazują m.in. na to, że w regionach przygranicznych częściowy wpływ na zanieczyszczenie mają źródła z Polski. W części kraju (na 17 proc. teryto-

rium) przekraczane są limity silnie rakotwórczych benzopirenów.

Miastem, gdzie najczęściej była przekraczana norma pyłu zawieszzonego, jest Czeski Cieszyn. W ścisłej czołówce plasują się prawie wyłącznie miasta aglomeracji ostrawko-karwińskiej. Autorzy analizy wskazują m.in. na to, że w regionach przygranicznych częściowy wpływ na zanieczyszczenie mają źródła z Polski.

Więcej na temat wpływów transgranicznych piszemy na str. 4. (dc)

Szanowni Czytelnicy

Pragnę poinformować, że pomimo wszelkich starań i kroków podjętych przez wydawcę „Głosu Ludu”, w roku 2013 konieczna będzie podwyżka ceny prenumeraty. Decyzja jest oparta o liczne analizy finansowe, których należało dokonać ze względu na tegoroczne zawirowania na rynku wydawniczym. Pomijając nieustanne podwyżki kosztów produkcyjnych, które w dużej mierze dotyczą różnych branż produkcyjno-usługowych, należy podkreślić, że począwszy od roku 2013 w „Głosie Ludu” dojdzie do zasadniczej zmiany w kwestii dystrybucji naszej gazety. Po kłopotach związanych z wycofaniem się spółki Mediaservis z rynku dystrybucji gazet, wydawca musiał podjąć odpowiednie kroki, by znaleźć nowego, a przede wszystkim solidnego partnera. Po wielomiesięcznych rozmowach zdecydowano się na usługi oferowane przez Poczta Czeską. Wydawca uznał, że jest to jedyna firma, która jest w stanie w pełni zastąpić i realizować usługę dystrybucji „GL” w pełnym zakresie.

Wiemy już, że dostarczanie gazet w wtorki, czwartki i soboty nie powinno stanowić problemu, jednak czas doręczenia będzie wahał się w granicach od 6.30 do 7.30, w zależności od miejsca doręczenia gazety. W związku z powyższym informuję, że pomimo negocjacji jakie były prowadzone podczas ostatnich spotkań, oferta cenowa Poczty Czeskiej jest znacznie wyższa niż miało to miejsce w przypadku firmy Mediaservis. W roku przyszłym koszt dystrybucji „Głosu Ludu” wzrośnie o co najmniej 40 procent.

Biorąc pod uwagę fakt, że od prawie sześciu lat cena gazety nie zmieniła się, muszę podkreślić, że w przypadku tak znaczącej podwyżki ceny dystrybucji, wydawca nie jest już w stanie zapewnić finansowania gazety z

własnych środków. Dlatego podwyżka prenumeraty jest konieczna. Należy również podkreślić, że wielu naszych czytelników dokonało już uiszczenia prenumeraty „Głosu Ludu” na pierwszy kwartał 2013 roku, lecz opłata ta nie uwzględniła planowanej podwyżki. W związku z tym informuję, że wraz z początkiem nowego roku konieczne będzie uregulowanie różnicy pomiędzy obecną ceną, a kosztem prenumeraty po podwyżce. W tej sprawie Poczta Czeska zapewne zwróci się do Państwa w najbliższym czasie.

	„MF Dnes”	„Deník”	„Právo”	„Horizont”	„Hutník”
2005				8	7
2007	13/11,50	9/7	12	9	7
2009	13/11,50	11/10,50	13	9	8
2011	15/13,50	15/14	14	9	8
2012	16	16/14	15	10	8

W 2013 roku wtorkowe i czwartkowe wydanie, o objętości ośmiu stron, kosztować będzie 7 koron, za 12-stronicowy sobotni numer trzeba będzie zapłacić 11 koron, a za numer świąteczny (16 stron) 15 koron; koszt prenumeraty w roku 2013 wyniesie 1 280 koron.

Równocześnie pragnę Państwa zapewnić, że redakcja zrobi wszystko, by gazeta nadal rozwijała się i zapewniła odpowiedni poziom wedle obowiązujących zasad i praw sztuki dziennikarskiej. Pragniemy, by również w roku przyszłym jakość przekazywanych informacji była na najwyższym poziomie. Na uwagę zasługuje fakt, że w tym roku udało nam się wprowadzić wiele pozytywnych, naszym zdaniem, zmian. Za najważniejszą z nich należy uznać stworzenie nowego portalu informacyjnego www.glosludu.cz, gdzie można na bieżąco śledzić najważniejsze informacje i aktualności z

terenu. Mamy nadzieję, że również w przyszłym roku nie zawiedziemy Państwa zaufania.

Marek Słowiaczek, pełnomocnik spółki Pol-Press
* * *

Na rynku prasowym „Głos Ludu” jest ewenementem. Mało której gazecie w Republice Czeskiej i w Polsce udało się utrzymać cenę na takim samym poziomie od tak wielu lat. Dla przykładu podajemy ceny wybranych gazet w RC (druga stawka dotyczy prenumeratorów).

Podwyżki cen gazet w Polsce to także chleb powszedni. Wystarczy do wyszukiwarki internetowej branżowego pisma „Press” wpisać frazę „podwyżka ceny gazety”. Na przykład jeszcze w 2006 roku jeden z największych dzienników nad Wisłą, „Gazeta Wyborcza”, kosztowała 1,5 zł. Od 2009 roku stawka wzrosła do 1,8 zł, a dziś za gazetę trzeba zapłacić 2 złote. Podnosząc cenę trzy lata temu, wydawca tak tłumaczył ten krok: – Podjęliśmy decyzję o podniesieniu ceny „Gazety” ze względu na przewidywany wzrost kosztów, m.in. kosztów produkcji – powiedział Stanisław Turnau, dyrektor Segmentu Prasa Codzienna. – „Gazeta Wyborcza” podnosi cenę najpóźniej z ogólnopolskich opiniotwórczych dzienników. Wcześniej ceny egzemplarzowe podniosły np. „Dziennik” i „Rzeczpospolita”. W normie jest także podwyżka cen gazet regionalnych, na przykład „Dziennika Zachodniego”. (dc, wot)

felieton

ULICZKA KOBIET

WŁADYSŁAWA MAGIERA

Na Wzgórzu Zamkowym w Cieszynie jest siedem niewielkich lamp, na których widnieją nazwiska kobiet, a tablice na murze przypominają ich działalność. Uliczka powstała dwa lata temu. Nasze Stowarzyszenie Klub Kobiet Kreatywnych miało nadzieję, że lamp będzie przybywać. Wszak wiele jest zasłużonych kobiet. Nic się jednak nie działo, nie było pieniędzy. A teraz będą nowe lampy. Znalazły się rodziny, które chcą upamiętnić swoje przodkinie. Rodziny te zawsze wiedziały, że wśród przodków były wyjątkowe kobiety, ale dopiero po publikacji książki, postanowiły działać, zresztą nadarzyła się taka możliwość. Lampy powstaną być może jeszcze w tym roku. I tu mój apel. Gdyby rodziny z tej strony Olzy chciały upamiętnić swoją znaną krewniaczkę, to proszę skontaktować się z redakcją „Głosu Ludu”. Upamiętnione do tej pory kobiety swoją działalnością i pracą przyczyniły się, w bardzo różny sposób, do rozwoju naszych małych ojczyzn. A takie mieszkają zawsze po obu stronach Olzy. Niekiedy zastanawiamy się, a co ona takiego zrobiła? Musimy jednak pamiętać, że te kobiety żyły w innych czasach, a to, co dla nas jest oczywi-

ste, wtedy wcale takie nie było. Nawet to, że dzisiaj chodzimy w spodniach, nasze poprzedniczki musiały wywalczyć. Przykłady można by mnożyć.

Rodziny zwróciły się do mnie jeszcze z inną prośbą. Chcą nie tylko upamiętnić swoje przodkinie, ale postanowiły wspólnie ufundować lampę Annie Ruckiej, działaczce z Nydku. Pod wpływem lektury jej biogramu i fragmentów listów z obozów, które zamieściłam, podjęły taką decyzję. Nie wiem, czy żyją krewni, bo dwaj synowie, którzy przeżyli wojnę, już odeszli, jeden zaś został powieszony w Nawsiu przez hitlerowców. Anna, absolwentka szkoły gospodyń w Końskiej, była znaną działaczką w okresie międzywojennym, zresztą nie tylko kobiecych organizacji. Swojej aktywności nie zaprzestała w czasie wojny, razem z rodziną zaangażowała się w ruch oporu. Aresztowana w 1943 roku, zginęła śmiercią męczeńską w Oświęcimiu w 1944 r. Wzruszające listy z więzień, które najlepiej oddają jej poglądy i przekonania skłoniły rodziny do upamiętnienia tej zacnej kobiety.

Uliczka się więc rozrośnie i mam nadzieję, że na tych planowanych siedmiu lampach się nie skończy.

Św. Mikołaj odwiedził rotundę

Tegoroczny czwartek 6 grudnia był tradycyjnie jedynym dniem w roku, gdy wierni nie tylko z Cieszyna mogli wziąć udział w mszy odprawianej w cieszyńskiej rotundzie romańskiej. Patronem tej zabytkowej świątyni jest bowiem (oprócz św. Wacława) św. Mikołaj.

Przypomnijmy, że XI-wieczna ro-

tunda na Wzgórzu Zamkowym w Cieszynie jest jednym z najstarszych i najcenniejszych zabytków architektury sakralnej w Polsce. Była pierwszą chrześcijańską świątynią w tym mieście. Jej powstanie związane jest z ustanowieniem w Cieszynie kasztelanii za czasów Bolesława Chrobrego lub Bolesława Krzywoustego. (kor)

felieton

RADA PRZEDSTAWICIELI WALCZĄCA

TOMASZ WOLFF, wolff@glosludu.cz

Dokładnie przed tygodniem na łamach „Głosu Ludu” opublikowaliśmy przebieg dyskusji na Radzie Przedstawicieli, poświęconej pomnikowi generała Śnejdárka. Jednym pomysłem się spodobał, inni mówili, że nie jest dobrze, by publikować tak dokładny zapis. Choćby z tego względu, że się za bardzo odkrywamy przed drugą stroną. Dziś kilka słów wyjaśnienia, których bynajmniej nie należy traktować w kategoriach: „Tłumacz się winni”. Argumenty mam tylko dwa.

* * *

Dyskusja na Radzie Przedstawicieli była dłu-

ga i owocna. Od razu nasunęło mi się skojarzenie, że dobrze by się stało, gdyby z głosami obu stron – zwolennicy parcia do przodu oraz osoby, które mówią: nie wychylajmy się – powinna zapoznać się opinia publiczna. RP to nic innego, jak nasz lokalny sejmik, więc dobrze się stało, że mieszkańcy na przykład Karwiny dowiedzieli, co dokładnie robi, na ile udziela się na tym forum ich przedstawiciel Melchior Sikora. Przykład można oczywiście odnieść do każdej gminy i organizacji skupionej w Kongresie Polaków. Słowem kluczem niech będzie transparentność.

* * *

Zgadzam się, że formułowane sądy były często poddyktowane emocjami, więc mogły wkraść się drobne nieścisłości i przekłamania. Gdyby jednak dać każdemu do przegłędnięcia swoją wypowiedź, taki artykuł nie powstałby w ciągu tygodnia, ale może miesiąca, co w przypadku gazety codziennej byłoby raczej dyskwalifikujące. Drobne wpadki na pewno nie rzutują na całościowy obraz. Kiedy usłyszałem wątpliwości, czy publikując zapis z dyskusji, nie podaliśmy stronie czeskiej wypieczonego dania na talerzu, po chwili pomyślałem o Polsce

Walczącej. Nie jesteśmy przecież w podziemiu, nie walczymy z okupantem, żeby chować się ze swoimi poglądami. Nie po to w sprawie pomnika Śnejdárka powiedzieliśmy „a”, żeby dojść do połowy alfabetu i powiedzieć: dość. Rada Przedstawicieli, jeden z organów Kongresu Polaków, to ciało jawne, które nie powinno mieć nic do ukrycia, nawet przed osobami – czytaj inicjatorami budowy pomnika – które nie traktują nas poważnie, a wręcz arogancko. Tym bardziej, że dyskusja była bardzo rzeczowa i świadczy głównie o jednym – że razem jesteśmy silni.

NASZA RECENZJA

Konkurs z szaloną rodziną w tle

Znane powiedzenie mówi, że z rodziną najlepiej wychodzi się na zdjęciu. Fangowie: dorośli Camille i Caleb oraz ich dzieci Annie i Buster nie tworzą zwykłej rodziny. Takiej, która rano grzecznie je śniadanie, potem wszyscy całują się na pożegnanie, by wieczorem – po całym dniu pracy i szkoły – zejść się w domowym zaciszu i powielić schematy. Camille i Caleb, bohaterowie książki „Rodzina na pokaz” Kevina Wilsona, wydanej przez wydawnictwo Prószyński i Sówka, uważają się za artystów, jednak nie takich zwyczajnych. Sensem istnienia są dla nich uliczne happen-

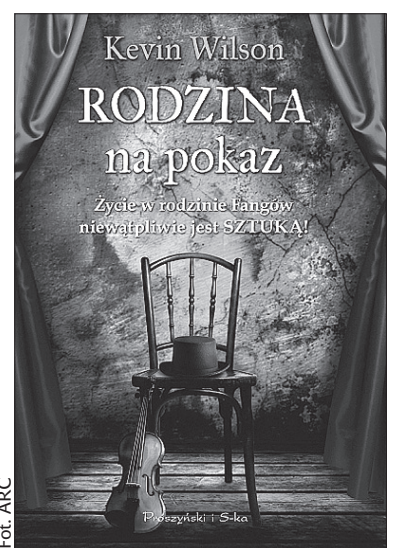
ingi, w które wciągają także dzieci. Jest śmiesznie, miejscami tragicomicznie czy wręcz tragicznie. Czytając o kolejnych wybrykach państwa Fangów przypomniałem sobie „Opowieści o zwyczajnym szaleństwie” oraz „Guzikowców” Petra Zelenki – w niektórych z nas tkwi pierwiastek z wariata, na pewno można to powiedzieć o głównych bohaterach książki Wilsona. Bo jak inaczej wytłumaczyć, że na oczekaniu zmieniają swoje nazwisko, żeby odegrać kolejną „sztukę”. Jednym razem Caleb prosi w samolocie o rękę żony, a kiedy ta odmawia, cały samolot zamiera i za-

pada złowieszczą ciszą, w innej scenie Buster, przebrany przez rodziców za dziewczynkę, wygrywa wybory Małej Miss Karmazynowej Koniczynie. Wszystkie wyczyny są nagrywane. Na pytanie, które pojawia się na początku książki: „Czy to jest właśnie styl rodziny Fangów? To znaczy, czy wy macie we krwi robienie wciąż jakichś dziwnych rzeczy?”, niech odpowiedź znajdą czytelnicy. A sami Fangowie też mają wytłumaczenie dla swoich niekonwencjonalnych zachowań. – Och, Buster – westchnęła matka, wskazując na koronę. – Przecież to jest właśnie to, przeciwko cze-

mu się buntujemy: wartość człowieka opierająca się wyłącznie na wyglądzie zewnętrznym. To jeden z powierzchownych symboli, z którymi usiłujemy walczyć.

Dla naszych czytelników mamy trzy książki, ufundowane przez wydawnictwo Prószyński i Sówka. Wystarczy odpowiedzieć na pytanie: Czym na co dzień zajmuje się autor książki, Kevin Wilson? Na odpowiedzi czekamy do 17 grudnia pod adresami: konkursy@glosludu.cz lub Redakcja „Głosu Ludu”, ul. Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn.

Tomasz Wolff

Do wygrania są trzy takie książki.

Trzeba uczyć nowoczesnie

Akademia Handlowa w Czeskim Cieszynie od ponad sześćdziesięciu lat kształci uczniów w języku polskim. Dyrekcja nadal chce utrzymać polską klasę lub przynajmniej polską grupę. Przyszły rok szkolny będzie kamieniem próby, ponieważ w klasach dziewiątych polskich szkół kształci się o dwudziestu uczniów mniej niż w roku poprzednim. Dyrektorka Krystyna Bonček jest jednak przekonana, że szkoła ma sporo do zaoferowania.

„Handlówka” kładzie duży nacisk na nowoczesne technologie informatyczne, dlatego też jej absolwenci w niejednym przypadku podejmują studia na kierunkach informatycznych, zwłaszcza związanych z ekonomią. – Korzystając z programu UE „Pieniądże do szkół” odnowiliśmy w tym roku dwie klasopracownie komputerowe i wszystkie klasy wyposażyliśmy w technikę do prezentacji multimedialnych – mówi dyrektorka. Szkoła ma już elektroniczne podręczniki do niektórych przedmiotów, na razie głównie ogólnokształcących. Obecnie przygotowywane są takie podręczniki do przedmiotów ekonomicznych. Równocześnie, dzięki dotacji wojewódzkiej, w całej szkole została zainstalowana sieć optyczna. Dzięki temu na wszystkich piętrach budynku uczniowie i nauczyciele mogą podłączyć swe laptopy czy telefony do internetu poprzez szybkie i sprawne Wi-Fi połączenie. – Mamy ośmiu nauczycieli informatyki. Na bieżąco, co miesiąc szkołą swych kolegów w nowościach w tym zakresie, by mogli w jak największym stopniu wykorzystywać nowoczesne technologie na swych lekcjach – dodaje Krystyna Bonček.

W tym roku szkolnym już tylko czwarta klasa jest w całości polska. W niższych są polskie grupy. Ale dyrektorka przekonuje, że również w tych klasach polscy uczniowie mają zapewniony polski język wykładowy w większości przedmiotów. – Urząd Wojewódzki zgodził się dofinansować poszerzone dzielenie tych klas. Mamy przyrzeczenie z Ostrawy, że również w przyszłym roku te wa-

Fot. DANUTA CHLUP
Akademia Handlowa co roku organizuje Targi Firm Symulacyjnych.

runki będą dotrzymane – informuje dyrektorka. Pozytywnym skutkiem ubocznym takiego rozwiązania jest to, że w klasach mieszanych zarówno polscy, jak i czescy uczniowie uczą się w mniejszych grupach również tych przedmiotów, które zwykle nie bywają dzielone.

Absolwenci szkoły, pomimo że po maturze mogą znaleźć zatrudnienie w różnego rodzaju firmach, urzędach i instytucjach (a o absolwentów

znających zarówno język polski, jak i czeski zabiegają firmy handlowe z obu stron granicy), w większości kontynuują edukację na uczelniach wyższych. Przede wszystkim z myślą o tych, którzy wybierają studia humanistyczne – prawo, socjologię i tym podobnie – w klasach czwartych wprowadzone zostały obowiązkowe lekcje historii współczesnej. – Na tych lekcjach przerabiana jest wyłącznie historia XX wieku. Pytania

z tego zakresu często pojawiają się na testach predyspozycji do studiów, które zdają kandydaci zgłaszający się na uczelnie – wyjaśnia Krystyna Bonček.

Szkoła poświęca dużo uwagi nauce języków obcych, zwłaszcza angielskiego i niemieckiego. Organizuje co roku targi firm symulacyjnych z udziałem firm zagranicznych, co roku najlepszy szkolny zespół wyjeżdża do któregoś z krajów euro-

Dni Otwarte w Akademii Handlowej	
18. 12. 2012	8.00-16.00
24. 1. 2013	12.00-17.00
7. 2. 2013	12.00-17.00

pejskich na finał Europejskiej Gry Biznesowej, której Akademia Handlowa jest jednym z organizatorów.

Rodziców i uczniów, którzy wybierają szkołę średnią, interesuje, jakie wyniki osiąga ona w państwowych egzaminach maturalnych. W przypadku średnich szkół fachowych i zawodowych ten aspekt śledzony jest ze szczególną uwagą. Już w pierwszym roku obowiązkowych matur państwowych szkoła osiągnęła wręcz wspaniałe wyniki we wszystkich przedmiotach (język czeski, angielski i matematyka) – zajmując czołowe miejsca w regionie. Wysoki poziom edukacyjny potwierdza również Raport Czeskiej Inspekcji Szkolnej z 2010 roku.

Chociaż większość absolwentów zgłasza się na studia, dyrektorka podkreśla korzyści, jakie przynosi średnie wykształcenie fachowe. Jest ono swego rodzaju gwarancją, że w przypadku zmiany planów życiowych czy innych sytuacji, które spowodują, że młody człowiek nie skończy studiów czy też chce lub jest zmuszony kontynuować je zaocznie, może zaoferować na rynku pracy konkretne umiejętności zawodowe.

Akademia Handlowa aż trzy razy w tym roku szkolnym otworzy swe drzwi wszystkim, którzy będą chcieli jej zajrzeć „pod podszwękę”. Pierwszy termin przypada na wtorek 18 grudnia. (dc)

Ludzie sami się trują

Największym problemem zanieczyszczenia powietrza zarówno w Czechach, jak i w Polsce, jest pył zawieszony (PM10). W obu krajach dopuszczalne stężenia dobowe wynoszą 50 mikrogramów na metr sześć, a średnie stężenia roczne – 40 mikrogramów. Przepisy dopuszczają, by limit dobowy był przekroczony najwyżej 35 razy w roku. Stan faktyczny w wielu miejscowościach po obu stronach granicy jest zgoła inny. O jakości powietrza w województwie śląskim i o wpływach transgranicznych rozmawiamy z Andrzejem Szczygłem, naczelnikiem Wydziału Monitoringu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach.

Co jest największym źródłem zanieczyszczeń powietrza w województwie śląskim?

Podstawowym źródłem jest niska emisja, czyli emisja z indywidualnych budynków mieszkalnych. Mamy to zdiagnozowane w sposób jednoznaczny, że właśnie indywidualne budynki mieszkalne, które na Śląsku tworzą nie tylko domki jednorodzinne, ale również tak zwane „familoki”, czyli budynki wielorodzinne z indywidualnymi paleniskami, mają największy

wpływ na jakość powietrza. Bardzo istotny wpływ ma również gęstość zaludnienia województwie śląskim, która jest najwyższa w Polsce a tym samym na mniejszej przestrzeni jest większe zagęszczenie budynków emitujących zanieczyszczenie do powietrza. Przy niesprzyjających warunkach pogodowych – braku wiatru i opadów – stężenia przekraczają dopuszczalne wartości. A co istotne, niska emisja nie jest tylko problemem Śląska, ale całej Polski i nie tylko. Jest bardzo dużo budynków, gdzie są stare paleniska o złych parametrach grzewczych i pali się głównie węglem – często nie najlepszej jakości. Mało stosuje się oleju opałowego, bardzo mało gazu. Jeżeli przyjmiemy, że całość emisji wpływającej na jakość powietrza to jest 100 proc., to niska emisja wpływa na jakość powietrza w 60-70 proc., a pozostałe 40-30 proc. to wpływ przemysłu i transportu.

W których miejscach najczęściej przekraczane są dopuszczalne wartości?

W tej chwili najczęściej w Rybniku i Wodzisławiu, w rejonach, gdzie dominuje stara zabudowa, oraz w Żywcu, który leży w kotlinie.

Tam warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń są wręcz fatalne. W każdej kotlinie górskiej, gdzie są domki jednorodzinne, nawet w największych kurortach, jest niestety zła jakość powietrza. Przekroczenia dopuszczalnych poziomów jakości powietrza występują również w aglomeracji górnośląskiej. Przekroczenia te pojawiają się przeważnie w okresie sezonu grzewczego, w sezonie letnim są sporadyczne.

W Czechach często słycać argumenty, że nie mały wpływ na jakość powietrza w aglomeracji ostrawsko-karwińskiej mają emisje z Polski. Czy uważa pan, że to ma realne podstawy?

Zacznę od kierunku wiatru. Dominuje kierunek południowo-zachodni, a więc przez większą część roku wiatry wieją od strony czeskiej w naszym kierunku i zanieczyszczenia z Polski na stronę czeską praktycznie nie mogą być przenoszone. Szacunki służb meteorologicznych wskazują, iż w przypadku około 10 proc. dni w których stwierdzono przekroczenia jakości powietrza po stronie czeskiej, wiatr wiał od strony polskiej, co jednak nie oznacza, iż te zanieczyszczenia miały zasad-

CZOŁÓWKA ZANIECZYSZCZONYCH MIEJSCOWOŚCI

Woj. mor.-śląskie (CZ)		woj. śląskie (PL)	
Miejscowość	dni/maks.	miejscowość	dni/maks.
1. Cz. Cieszyn	127 (221)	Żywiec	138 (319)
2. Karwina	126 (296)	Knurów	136 (457)
3. Bogumin	119 (278)	Pszczyna	135 (329)
4. Radwanice	118 (185)	Zabrze	125 (527)
5. Wierzniovice	111 (280)	Sosnowiec	124 (476)

Legenda: W tabelce podajemy miejscowości, gdzie w 2011 roku normy stężenia PM10 były najczęściej przekroczone. Obok podana jest liczba dni, w nawiasie najwyższe odnotowane stężenie.

Źródło: Czeski Instytut Hydrometeorologii oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. (dc)

niczy wpływ na jakość powietrza w Czechach. Ponieważ strona czeska często wnosi, że nasz przemysł negatywnie oddziałuje na obszar ostrawsko-karwiński, to zakład Arcelor Mittal w Dąbrowie Górniczej wykonał specjalnie dla tego celu ekspertyzę, która potwierdziła brak rzeczywistego oddziaływania na tereny czeskie. Przemysł w województwie śląskim został w dużym stopniu zmodernizowany pod kątem ochrony środowiska, wszystkie duże instalacje mają bardzo dobre urządzenia ochrony powietrza. Normy emisji są przestrzegane, nie stwierdzamy podczas analizy przypadków przekroczeń warunków określonych w pozwoleniach. Jeżeli byłby jakiś wpływ, to raczej związany z niską emisją, ale ta dotyczyłaby tylko niewielkiego obszaru w strefie przygranicznej.

Czescy politycy argumentują, że polski przemysł może wypuszczać więcej emisji niż czeski, ponieważ Polska wynegocjowała wyjątek z przepisów Unii Europejskiej...

Kwestia wynegocjowania mniejszych czy większych limitów nie ma zasadniczego wpływu na problem złej jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego. W celu doprowadzenia do poprawy jakości powietrza w strefie przygranicznej działa wspólna polsko-czeska grupa ds. jakości powietrza, która odbyła już kilka spotkań, ale obie strony mówią o różnych przyczynach mających główny wpływ na zanieczyszczenie powietrza – my mówimy o niskiej emisji, czeska strona bardziej wskazuje na przemysł. Spotkania będą kontynuowane. DANUTA CHLUP

Pogranicze przedświątecznych cen

Milowymi krokami zbliżają się Święta Bożego Narodzenia, okres refleksji i wspólnie spędzonych chwil wśród najbliższych. Dzięki atrybutom nadchodzących świąt, do których można zaliczyć choinkę, wieczerzę wigilijną, prezenty czy ciastka świąteczne, okres ten wiąże się również z niemałymi kosztami. Postanowiłam więc sprawdzić, czy opłaca się nam – mieszkańcom pogranicza – kupować żywność za granicą.

Na zakupy żywności niezbędnej do przygotowania potraw świątecznych z całą pewnością zostało jeszcze kilkanaście dni. Osoby, które szykują się do pieczenia ciastek świątecznych, wiedzą jednak, że towarami, które obecnie schodzą w szybkim tempie z półek sklepów są mąka, cukier, masło, mleko, orzechy czy rodzynki. Sama przekonałam się o tym we wtorek, kiedy robiąc zakupy na terenie trzech państw wkładałam do koszyka zbliżony do siebie towar. Moim celem było porównanie cen w supermarketach Tesco i Lidl w miejscowościach przygranicznych w Polsce, Republice Czeskiej i na Słowacji. Moim pierwszym „przystankiem” był cieszyński Lidl, w którym spędziłam ponad 40 minut.

Spis, który ustaliłam wcześniej, muszę zmodyfikować, gdyż niektórych towarów po prostu nie ma. Staram się uściślić gramy czy litry (dopisując je na kartce) i tracię wiele czasu. A w dodatku nie wiem, gdzie mam czego szukać. W końcu udało się, sporządziłam pierwszą listę cen. Teraz nadszedł czas, by zapytać klientów o ich preferencje co do miejsca zakupów. – Żywność kupuję zazwyczaj w Cieszynie, gdyż nie

Fot. MAREK SANTARIUS

Okres przedświąteczny to czas wzmożonych zakupów.

Koszyk o różnej wadze

Towary zakupione w poszczególnych supermarketach zostały zapisane w tabeli, która ilustruje ceny w przeliczeniu na korony czeskie. Z racji tego, że zakupy zrobione zostały we wtorek 4 grudnia, waluty złoty i euro zostały przeliczone kursem z tego samego dnia. Do przeliczeń został wykorzystany kurs walut wg Czeskiego Banku Narodowego, w wyniku których dokonano porównania pomiędzy towarem zakupionym w tym samym supermarkecie na terenie Polski, Republiki Czeskiej i Słowacji. Celem analizy nie było zatem porównanie cen pomiędzy Tesco i Lidl. Zrobienie tego samego koszyka byłoby niemożliwe, gdyż niektórych produktów sprzedawanych w danym supermarkecie nie sposób znaleźć gdzie indziej. Różna jest też waga niektórych produktów, dlatego zawartość koszyka z Tesco i Lidla jest tylko zbliżona, a nie identyczna. Jak pokazują dane – za koszyk o tej samej zawartości, który został sporządzony w tym samym sklepie na terenie różnych państw, zapłacić trzeba inną kwotę pieniężną.

Klient płacący w koronach czeskich poniosłby największe koszty na Słowacji, najmniejsze z kolei w Polsce. Różnica pomiędzy konkretnymi zakupami wykonanymi w tych dwóch państwach wynosi 273,2 korony (w Tesco) oraz 139,9 koron (w Lidlu). Jeśli zaś chodzi o porównanie cen w RC i w Polsce, to różnica wynosi 109 koron (w Lidlu) i 154 koron (w Tesco). Tabela ilustruje nie tylko końcową sumę poszczególnych zakupów, ale także różnice cenowe konkretnych towarów zakupionych w tym samym sklepie. Największą rozpiętość zauważyć można m.in. w cenach masła, jajek, majonezów, kurczaków, orzechów laskowych czy miodu. Przykładowo dziesięć jajek zakupionych w Tesco na terenie Słowacji kosztuje w tym samym supermarkecie w Polsce o 37,5 koron mniej.

LIDL			
KOSZYK	RC	PL	SK
masło 200 g	28,9	21,4	35,1
margaryna 250 g	17,9	13,3	19,9
cukier kryształ 1 kg	22,9	23,1	27,5
mąka tortowa 1 kg	12,9	9,5	11,9
mleko 1 l	13,9	11,9	13,8
kakao 200 g	44,9	31,5	37,3
orzechy laskowe 200 g	43,8	45,7	50,2
czekolada Schogetten	15,9	18,3	14,8

jajka 10/L	39,9	29,6	45,1
majonez 440 g	39,9	30,5	45,1
marchew 1 kg	13,9	9,7	14,9
ziemniaki 1 kg	9,9	9,2	11,1
chleb 500 g	14,9	8,8	12,3
groch żółty 500 g	9,9	10,3	12,3
miód wielokwiatowy 900 g	89,9	97,7	100,7
kurczak mrożony 1 kg	74,9	45,8	62,8
cytryna 1 kg	37,8	24,4	34,8
jabłko zielone 1 kg	34,9	30,5	32,5
mandarynki 1kg	19,5	18,3	22,2
mak niebieski 350 g	19,9	21,4	24,9
rodzynki 250 g	19,9	21,4	22,4
olej słonecznikowy 1 l	34,9	32,1	40,1
ser Gouda 400 g	54,9	42,7	55,3
SUMA	716,1 kc	607,1 kc	747 kc

TESCO			
KOSZYK	RC	PL	SK
masło 200 g	18,9	29,3	27,5
margaryna 250 g	20,9	15,8	19,9
cukier kryształ 1 kg	22,9	24,4	25
mąka tortowa 1 kg	15,9	9,1	10,6
mleko 1 l	19,9	14	23,9
kakao 150 g	33,9	30,5	31,3
orzechy laskowe 500 g	119,9	105,1	125,9
czekolada Milka	25,9	21,9	27,5
jajka 10/L	39,9	24,4	61,9
majonez 440 g	39,9	30,5	44,2
marchew 1 kg	13,9	12,2	17,4
ziemniaki 1kg	9,9	6,1	12,3
chleb 500 g	12,9	18,3	21,5
groch żółty 500 g	16,9	10,3	14,9
kawa Nescafe Gold 200 g	235	201,1	264,9
miód wielokwiatowy 830 g	105,9	85,5	136,1
kurczak mrożony 1 kg	66,4	61,1	44,9
cytryna 1kg	34,9	30,5	45,1
jabłko Jonagold 2 kg	47,8	27,5	60,1
mandarynki 1kg	29,9	30,5	29
mak niebieski 500 g	45,8	36,6	47,5
rodzynki 150 g	14,9	13,4	19,9
SUMA	992,2	838,1	1111,3

posiadam samochodu. Na zakupy do Czeskiego Cieszyna, czy gdzieś dalej, nie chodzę w ogóle, ponieważ nie jest to opłacalne. Kiedyś owszem, wtedy chodziłam do Czeskiego Cieszyna nawet raz w tygodniu – przyznaje Anna Piasecka. W sklepie o tej porze (godz. 9.00) nie ma wielu klientów, wychodzę więc na zewnątrz i zerkam na rejestrację zaparkowanych przed Lidlem samochodów. Dominują polskie rejestracje.

Wsiadam do samochodu i zmierzam do Ustronia, gdzie znajduje się supermarket Tesco. Tu czeka na mnie chaos do kwadratu, ponieważ powierzchnia sklepu jest znacznie większa. Szybko spisuję potrzebne informacje, tym razem żywność o innej gramaturze, gdyż nie wszystkie produkty w Tesco znaleźć można także w innych supermarketach. Zbliża się południe, prawdopodobnie dlatego natężenie klientów powoli wzrasta. Całe szczęście, że nie muszę stać w kolejce do kasy. Niestety zaczęło śnieżyć, a mnie czeka podróż w kierunku Czadcy. W pierwszej kolejności moją płynną podróż przerywają światła w Bystrzycy, a następnie korek ciągnący się od Świerczynowca do centrum miasta, gdzie stoi Tesco. Tym razem odnajduję poszczególne produkty nieco sprawniej, gdyż poukładane są podobnie jak w poprzednim

sklepie. Stojąc przy ladzie z mrożonym mięsem podchodzę do stojącej obok mnie kobiety. Czy robi pani zakupy w Polsce lub Czechach? – Tak. Często jeździmy do Żywca, gdzie kupujemy głównie żywność i pieluchy dla dziecka.

Generalnie zakupy w Polsce są tańsze. Natomiast do Czech nie jeździmy wcale, ponieważ kurs walut nie jest dla nas korzystny – dowiaduję się od Martiny Urbanowej ze Skalitego. Zastanawia mnie jednak, dlaczego przykładowo w Jabłonkowie spotkać można w sklepach wielu klientów mówiących po słowacku.

– W Czechach robią zakupy przede wszystkim ludzie, którzy tam pracują. Zarabiają w koronach, dlatego jest to dla nich opłacalne, a w dodatku robią zakupy w drodze do domu – dodaje pani Martina. Podobnego argumentu użyło kilka innych osób, z którymi podczas zakupów w Czadcy nawiązuje kontakt. Nie wszyscy Słowacy stawiają jednak na polski rynek żywności. Przekonuję się o tym w niedalekim Lidlu, który znajduje się obok drogi prowadzącej do Turzówki. – Kiedyś jeździliśmy przede wszystkim na popularne targi do Żywca. Ich jakość jednak spadła, a ceny poszły w górę. Dlatego większość zakupów realizuję u nas w Czadcy. A od czasu do czasu robię zakupy w Milówce – mówi pani Maria z Czadcy, która nie chce podać swojego nazwiska.

Na Słowacji zadanie spełnione. Czas wyruszać do Trzyńca, gdzie znaleźć można oba spenetrowane przeze mnie wcześniej supermarkety. Szokuje mnie jednak godzina, którą zauważam na tablicy rozdzielczej. To już 14.00? Niemożliwe, oby w mieście, które znam jak swoje buty, poszło mi szybciej. Niestety jest odwrotnie. Godzina szczytu uniemożliwiła mi sprawne spisywanie cen. W sklepie jest przeraźliwie tłoczno, niczym na targu w Stambule. To prawdziwa przedświąteczna gorączka.

Po odwiedzinach Lidla zmierzam do niedalekiego Tesco. Cieszę się, że za chwilę już koniec. Przypominam sobie jednak, że wieczorem mamy w domu gości. A lodówka pusta. Wizyta w ostatnim punkcie handlowym w związku z tym niespodziewanie się przedłuża, a mój stosunek do zakupów gorzknieje. Choć na razie nie wiem, jaki jest wynik dzisiejszych porównań, jedno jest pewne: supermarkety będą do końca roku omijała szerokim łukiem.

MAGDALENA ĆMIEL

REKLAMA

MS MEBLE MALYJUREK
Wspaniałych Świąt!
życzy grupa firm MALYJUREK www.ms-meble.pl

PO REGIONIE NAD OLZĄ SPACERUJEMY TYM RAZEM

Całe życie z muzyką

Wczoraj obchodził 84. urodziny jeden z najwybitniejszych dyrygentów, Alojzy Kaleta. Był długoletnim przewodniczącym Zrzeszenia Śpiewaczo-Muzycznego przy Zarządzie Głównym Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, prowadził m.in. chóry: „Gróń-Bystrzyca”, trzynieckiego „Hutnika”, czeskokocieszyńską „Harfę”, mostecką „Przełęcz” oraz „Godulan-Ropica”. Był też długoletnim członkiem Zarządu Głównego PZKO, w latach 80. ub. wieku także jego wiceprezesem. Obecnie zaś angażuje się w Polskim Związku Byłych Więźniów Politycznych.

ZACZEŁO SIĘ W WĘDRYNI-ZAOLZIU

– Urodziłem się w Wędryni-Zaolziu, ale większość życia spędziłem w Czeskim Cieszynie – zaczyna snuć opowieść Alojzy Kaleta. – Ojciec pracował w Hucie Trzynieckiej, matka była w domu. Była nas trójka: siostra Joanna, po mężu Maroszo-wa, i brat Franciszek. Niestety, oboje już nie żyją. Ja byłem najmłodszy – wspomina.

Opowiada, że to właśnie w miejscowej szkole, w której nauczycielem był wówczas Józef Kożusznik, zdobywał pierwsze „śpiewacze szlify”. – Całe życie naszej wsi kręciło się wokół szkoły. To właśnie pan Józef starał się zainteresować nas muzyką.

Był też reżyserem PZKO-wskich przedstawień, które grywaliśmy w miejscowej gospodzie. Tam zadebiutowałem na scenie. Grywaliśmy głównie sztuki miejscowych autorów, a w jednym spektaklu nawet po raz pierwszy śpiewałem. A zresztą nasz chór, w Wędryni-Zaolziu, był bardzo dobry. Prowadził go również kierownik Kożusznik. Ale ja też miałem okazję, jeszcze jako „smarkacz”, być jego dyrygentem – mówi Kaleta.

Po ukończeniu miejscowej małoklasówki (dziś stoi w tym miejscu Dom Opieki Społecznej, a obok odnowiony przez miejscowych Polaków Dom PZKO) Alojzy Kaleta podjął naukę w czeskokocieszyńskim Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania, które jeszcze wówczas

Z prawej Dom PZKO, po lewej Dom Opieki Społecznej stojący w miejscu byłej węgryńsko-zaolziańskiej polskiej szkoły. – Tu zaczynałem śpiewać, tu były chór i zespół teatralny. Działy pod kierownictwem nauczyciela Kożuszniaka – wspomina Kaleta.

mieściło się w budynku czeskiej placówki przy ul. Frydeckiej. Od razu w czwartej klasie. Ta była jedną z pierwszych, której uczniowie zdawali maturę w odnowionej po II wojnie światowej polskiej szkole średniej.

– Tam prowadziłem pierwszy zespół chórny, a także Kwartet Rewelersów, w którym śpiewał ze mną Józef Mazur, późniejszy szef wspaniałego chóru szkolnego w jabłonkowskiej podstawówce, który sięgał po najwyższe laury. Poza tym byli też Jan Rusnok i Władek Gluza. To była wspaniała przygoda z dobrą muzyką – mówi nasz rozmówca.

– Zaolzie wspominał bardzo dobrze – snuje dalej opowieść. – To była mała osada, w której wszyscy się znali. Mieszkałem pod lasem, znałem wszystkich gajowych. Przyносили nam czasami dziczyznę. To były piękne czasy. A później studio-wałem w Wyższej Szkole Górniczej w Ostrawie, wreszcie pracowałem na stalowniach w Hucie Trzynec – wspomina.

Także podczas studiów w Ostrawie śpiewał w chórze tamtejszego Miejsowego Koła PZKO. Po raz pierwszy też się ożenił, z Hanką Kluz z Gródka, jedną z założycielek Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego.

PIERWSZY CHÓR W BYSTRZYCY

– Jeszcze jako młody chłopak, jako student, prowadziłem chór w Wędryni-Zaolziu, później w Wędryni, wreszcie stanąłem na czele chóru męskiego „Gróń-Bystrzyca”. To był duży chór męski, jakich już teraz nie ma – wspomina Kaleta. – Próby odbywały się w Domu Robotniczym, czyli w gospodzie zwanej przez miejscowych do dziś „U Ślimoka”. Wspominał, jak po raz pierwszy zobaczyli mnie ci ogromni chłopcy, prawdziwi gorole. Stał przed nimi mały chłopak z Wędryni. Ale od razu po pierwszych taktach mnie zaakceptowali. Później śpiewaliśmy nie tylko na imprezach Koła PZKO, ale też w obu bystrzyckich kościołach – opowiada.

– A wiadomo, to był przełom lat 40. i 50., kiedy komuniści walczyli z Kościołem. A my pomimo to śpiewaliśmy w świątyniach. Dla mnie było to o tyle ważne, że mama była katoliczką, a ojciec ewangelikiem. Czyli mogłem być „do przyjęcia” dla obu chorów. Poza tym śpiewałem co

niedziela w bystrzyckim drewnianym kościele katolickim na mszach świętych, wspólnie z Heleną Paszek. A droga z Wędryni-Zaolzia do Bystrzycy na piechotę zajmowała prawie półtorej godziny. Ale byliśmy młodzi... – wspomina Kaleta.

Po bystrzyckim „Gróniu” przyszedł kolejne zespoły: trzyniecki „Hutnik”, którego w roku 1954 był współzałożycielem, a także czeskokocieszyńska „Harfa”.

»HARFA«, CZYLI KAWAŁ ŻYCIA

– Tu, w Klubie PZKO przy ulicy Bożka, spędzałem kiedyś sporo czasu – wspomina Alojzy Kaleta. – Przede wszystkim prowadziłem tu działający przy Kole chór „Harfa”.

Najpierw żeński, a później mieszany. Ten zespół to dla mnie kawał życia. Wprawdzie już z nim nie współpracuję, ale mam do niego nadal wielki sentyment – podkreśla.

Śmieje się opowiadając, że kiedy na początku lat 60. ubiegłego wieku przeprowadził się do Czeskiego Cieszyna, „złapali” go miejscowi PZKO-wcy i „już nie puścili”. – Najpiękniejsze wspomnienia mam na pewno z wyjazdów na festiwale chórne w Koszalinie. Tam mogliśmy udowodnić, że także nad Olzą można prowadzić bardzo dobre chóry, że można u nas działać na niwie śpiewactwa. Wspominał też ważne koncerty zarówno w Polsce, jak i w Czechach – dodaje. Ubolewa, że ostatnio chorów na naszym terenie ubywa, że

Tu był Dom Robotniczy, w którym mieliśmy próby chóru „Gróń-Bystrzyca”.

Klub PZKO w Czeskim Cieszynie był kiedyś ośrodkiem regionalnej kultury.

Z DYRYGENTEM ALOJZYM KALETĄ

Do Polski trudno się było za komuny dostać, zwłaszcza podczas stanu wojennego. Dzisiaj oba Cieszyny są właściwie ponownie jednym organizmem miejskim.

śpiewa w nich coraz mniej młodych ludzi. – Zmieniło się życie nad Olzą. Młodzież ma inne zainteresowania, śpiew ją mniej już bawi. A może raczej tak bym powiedział: interesuje ją inny styl muzyki – uściśla.

Ponownie wspomina, że Klub PZKO był właściwie jego drugim domem. Tu działał w Miejscowym Kole PZKO Czeski Cieszyn-Centrum, tu śpiewał do niedawna także w Chórze Nauczycieli Polskich (niestety, zespół, który zakładali już przed II wojną światową pedagogicy, zakończył swoją działalność), m.in. jako solista. – Ale spotykamy się nadal, szykujemy teraz, na przykład, spotkanie świąteczne. Ograniczyliśmy działalność do spotkań towarzyskich. Zresztą Klub PZKO zawsze był właśnie takim towarzyskim centrum całego regionu. Tu odbywały się, i nadal się odbywają, próby zespołu „Olza”, w kawiarni w suterenie spotykali się miejscowi działacze, a także młodzież powracająca ze studiów. Szkoda, że dziś knajpki już nie ma, a cały obiekt ZG PZKO wynajmuje jednemu z miejscowych Kościołów – mówi Kaleta.

TRUDNA DROGA DO POLSKI

Podchodzimy nad Olzę. Pan Alojzy z sentymentem spogląda na Wieżę Piastowską, na wieżę katolickiego kościoła pw. św. Marii Magdaleny i kamienicę za rzeką. Później na miejsce, gdzie kiedyś była prowadząca przez graniczną rzekę kładka, zwana przez nas mostem przepustkowym. – Nie ma jej już od lat 80. ubiegłego wieku. Tędy przechodziliśmy do Polski. Oczywiście, jeśli udało nam się zdobyć przepustkę. A nie zdarzało się to zbyt często, bo komunistom z obu brzegów Olzy przeszkadzało, że się spotykaliśmy z polskimi przyjaciółmi – wspomina.

– Jako wiceprezes Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego wprawdzie później udało mi się zdobyć tzw. stałą przepustkę, ale z przekraczaniem granicy zawsze były problemy. Zwłaszcza po wprowadzeniu w Polsce w grudniu 1981 roku stanu wojennego. To była tragedia – opowiada. – Pomimo wszystko jednak staraliśmy się, jako PZKO-wcy, wciąż utrzymywać kontakty z Ojczyzną. Mieliśmy zawsze wielu przyjaciół w Cieszynie. Niektórzy z nich przychodzili nawet na próby naszych

chórów: „Harfy”, Chóru Nauczycieli Polskich...

Dla Kalety ważne jest, że jego dzieci, zmarły na początku wieku Jerzy i mieszkająca w Krakowie Ilona, mogły studiować w Polsce. Jurek w Cieszynie, w filii Uniwersytetu Śląskiego, córka zaś ukończyła psychologię na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. – Cieszyn był dla nas ważnym miejscem, tam mogliśmy zawsze odetchnąć bardziej „wolnym powietrzem” i polskością – mówi Kaleta.

PRZYGODA ZE SCENĄ POLSKĄ

– Scena Polska była dla mnie jedną z najważniejszych spraw, odkąd przyjechałem do Cieszyna – wspomina Kaleta. – Zresztą moja pierwsza żona, Hanka Kaleta, była jedną z założycielek Sceny Polskiej. Z nią miałem dwójkę dzieci: Jurka i Ilonę. Córka zresztą była ostatnio u nas: by zobaczyć, czy w ogóle żyję – śmieje się Kaleta.

Opowiada, że grał nawet księcia w „Królowej Śnieżce” w latach 60. – Było to piękne, a potrzebowali głównie śpiewaka. A dla mnie to było wspaniałe: Franek Chmiel i inni – wspomina Kaleta.

Dodaje, że wtedy jeszcze Scena Polska, podobnie jak jej starsza, czeska koleżanka, grała w głównej sali hotelu „Piaś”. Która zresztą była wówczas najważniejszą chyba salą w mieście. Tu odbywały się bale czeskokieszyńskich Kół PZKO, ważne koncerty. Dziś można tam kupić sweterek lub imitację adidasów. Hotel, w którym rodził się Polski Związek Kulturalno-Oświatowy i w którym ta jedyna polska organizacja w czasach komunistycznych miała swoją siedzibę (choć trzeba było hotel sprzedać na początku lat 60. – ale to już inna historia), dziś jest wielkim targowiskiem.

– A kiedy teatr przeniósł się do nowego budynku przy ulicy Ostrawskiej, też z nim współpracowałem –

Czeskokieszyński teatr to też kawał mojego życia.

podkreśla Kaleta. – Nawet podczas niektórych spektakli byłem dyrygentem teatralnej orkiestry. Grywał w niej nawet, na fortepianie, mój dobry kolega, Bronisław Liberda – opowiada pan Kaleta.

TERAZ WAŻNE SĄ GUTY

Skrecając w Nieborach z głównej drogi między Trzyńcem a Czeskim Cieszynem, jedziemy do Gutów. Mi-

jamy pięknie odnowiony zabytkowy drewniany kościółek. – Bardzo lubię to iście magiczne miejsce – mówi pan Alojzy. Jedziemy jednak dalej. Bo to przecież w Gutach, niedaleko domu państwa Hyrników, Kaletowie zakupili dom rodzinny.

Mówię o Kaletach, chociaż druga żona pana Alojzego, Jadwiga Bieleś, córka znanego działacza, Karola Polaka (zmarł w 2000 roku, był prezesem honorowym Rady Kongresu Polaków), została przy swoim nazwisku z poprzedniego małżeństwa.

– Zawsze marzyliśmy z Wisią, z którą wzięliśmy ślub w 1977 roku, o kupnie domu. I udało mi się taki zakupić właśnie w tej pięknej wsi – opowiada. – To jest dla mnie odskocznią od Czeskiego Cieszyna, miejsce, gdzie lubię odpoczywać. Nawet przy pracy, bo tak się stało, że nadal ten budynek odnawiamy. Udało nam się już odremontować byłe zabudowania gospodarcze, ale główny budynek nadal wymaga jeszcze pracy. Dlatego spędzam tu sporo czasu – dodaje.

Podkreśla, że mieszkańcy Gutów, zwłaszcza miejscowi PZKO-wcy, traktują państwo Kaletów jako „swoich”. Bywają na imprezach Koła, zwłaszcza na tradycyjnych Dożynkach Śląskich. – Podobno nie umieją już sobie wyobrazić dożynek bez nas – śmieje się Kaleta.

Dodaje, że chciałby jedno z pomieszczeń przekształcić w małe muzeum śpiewactwa. Materiałów na ten temat ma bowiem bez liku. – Ale głównie chciałbym tu zamieszkać i odpocząć od życia w mieście. To będzie dla mnie taka oaza – uzupełnia Alojzy Kaleta, który za rok obchodzić będzie 85. urodziny.

Latem na tym tarasie domu w Gutach Alojzy Kaleta lubi zjeść śniadanie z rodziną...

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Zdobyć Yeti nigdy nie było łatwiej

ŠKODA Yeti Trumf z wyposażeniem teraz już od 349 900 Kč

Nasz SUV wzięli w parady inżynierzy i dograli wszystko do ostatniego szczegółu. Yeti Trumf wzbudzi twój podziw zarówno dzięki wspaniałym silnikom, jak i klimatyzacji, radiu, komputerowi pokładowemu i masie wyposażenia. Te i inne bajery wypróbujesz osobiście podczas jazdy próbnej!

Ze ŠKODA Finance od ŠkoFINU komplet zimowych kół gratis.

facebook.com/skoda

EURO NCAP 5★

Twój autoryzowany sprzedawca samochodów ŠKODA:

KARIREAL a.s.
Frýdecká 272
739 61 Trinec
Tel.: 558 996 111/113

KARIREAL a.s.
Oldřichovice 793
Tel.: 558 996 183
www.karireal.cz

KARIREAL

OSRODZENIA ZS ŠKODA

PRODUCENT OGRODZEŃ

Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom !

- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

Nowo otwarty oddział w Trzyńcu www.ogrodzeniazs.pl
obok przystanku "Obecni domy" email:plotyzs@seznam.cz **mob. 732 683 665**
TRINEC, ul. Frýdecká 572 tel/fax: 558 320 353

Rozwój menu w Trzyńcu

Vegetariánská restaurace Harmonie

Jablunkovská 382, Trinec
558 987 487
731 620 708
www.vegetarmonie.cz

Restauracja wegetariańska
Po - Nie 10.00 - 19.30

KANTORY Fortissimo platební instituce

Trzyńec, Albert i Tesco
Czeski Cieszyn, Billa i Tesco
Karwina Prior i Tesco

RACHUNKI

zapłacisz U NAS

TANIEJ

i BEZ KOLEJKI

przekazy pocztowe typu A (do 5000,-)

Nowość

tylko 15,-

Pod Tutem
restauracja i pokoje gościnne

wesela ♦ bankiety ♦ pokoje gościnne

Cisownica 140
tel.: 692 613 140
www.podtutem.pl

Elmax

• HAWIERZÓW DT ELAN • CZESKI CIESZYN Rynek CSA
• TRZYŃCIEC ul. Jabłonkowska 410 (Slovan)

CINEMA 3D SMART TV

GWARANCJA 3 LATA LG

LED CINEMA 3D Smart TV linia LM670S

Bezramkowa 3D LED TV, SMART, dynamiczne MCI 400, możliwość nagrywania DVB-T / S transmisja na zewnętrzny HDDi, DVB-T/C/S2 tuner, WIFI wbudowane.

6 szt. okularów 3D GRATIS
2x dziecięce 3D okulary + 4x 3D okulary

KOLEKCJA FILMÓW 3D GRATIS

Cena promocyjna 42 18 499,- +PHE 33,-
Razem 18 532,-

Cena promocyjna 47 23 999,- +PHE 33,-
Razem 24 032,-

ESOX
Peníze jsou naše starost

www.elmaxshop.cz

Produkujemy kuchnie, szafy, pokoje dziecięce, meble i wnętrza mieszkaniowe na wymiar. Indywidualne rozwiązania, 3D-projekty, współpraca z architektem.

www.picea.cz

tel: 737238727, 596321975
Karviná Fryštát, Ostravská 769

Zbór Kościoła Braterskiego w Gródku zaprasza do wspólnego przeżywania **ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I NOWEGO ROKU** do kaplicy Kościoła, Gródek 74

9 GRUDNIA
9.30 – Nabożeństwo i wykład Słowa Bożego
17.00 – Koncert Adwentowy

13 GRUDNIA
18.00 – Wykład Słowa Bożego

16 GRUDNIA
9.30 – Nabożeństwo – „Moje Boże Narodzenie” – pieśni i wykład związany z okresem Świąt Bożego Narodzenia

20 GRUDNIA
18.00 – Świąteczne nauczanie Słowa z towarzyszeniem orkiestry smyczkowej i chóru

23 GRUDNIA
9.30 – „Gwiazdka” – Nabożeństwo dla dzieci z usługą dzieci

25 GRUDNIA
9.30 – Nabożeństwo Świąteczne – „W ten niezwykły czas”

30 GRUDNIA
9.30 – Nabożeństwo

31 GRUDNIA
17.00 – Nabożeństwo pt. „Wczoraj, dzisiaj i na wieki...”
WSTĘP WOLNY
Zapraszamy na www.naskale.info

Zareklamuj się w **»GŁOSIE LUDU«**

Na Twój telefon czeka **BEATA SCHÖNWALD**

doradca ds. reklamy
Tel. 775 700 896

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glosludu.cz

Aktualizowany serwis o Polakach na Zaolziu

MIĘDZYNARODOWY PRZEGLĄD KAPEL LUDOWYCH ORAZ ZESPOŁÓW FOLKLORYSTYCZNYCH

35. edycja

Międzynarodowy przegląd oraz BAL GOROLSKI - Dom Kultury PZKO Mosty koło Jablonkova - od godz.17:00

Przedprzedaż biletów – GOTIC infocentrum Mosty koło Jablonkova telef.558 341 586

SOBOTA 5 STYCZNIA 2013

XXXV. BAL GOROLSKI

Partner projektu – Ministerstvo kultury ČR, Višegradský fond, Konsulat Generalny RP w Ostrawie

Partner medialny projektu – Třinecký Hutník, týdeník Horizont, Głos Ludu, Gazeta Codzienna PL

OBOWIĄZKOWO STRÓJ LUDOWY

PIĄTEK 4.1.2013 od godz.18:00 Drzewionka na Fojtstwiu – WERNISAŻ WYSTAWY ORAZ SEMINARIUM „CZYRPOKI I INNE NACZYNNIE SAŁAŚNICZE”
Prowadzenie: Karol Daniel Kadłubiec, Andrzej Niedoba
Lektor: Lubomir Tatarka Čalamacha

GÓROLE, zespół folklorystyczny
739 98 Mosty koło Jablonkova 523

NIEDZIELA 6.1.2013 od godz.13:00 hotel Grün „POSIADY PRZY MUZYKACH”

www.balgorolski.eu
info@balgorolski.eu
tel.+420 601 337 573

SERDECZNIE ZAPRASZA ZESPÓŁ GÓROLE ORAZ MK PZKO MOSTY KOŁO JABLONKOWA

POP ART

131

Witajcie, filmolubne siostry i bracia! Koniec roku obfituje w ciekawe premiery – w kinach gra już Anna Karenina, fani Tolkiena nie mogą już się doczekać adaptacji Hobbita. My jednak rzucimy okiem na kilka mniej udanych produkcji. Kto ma oczy, niechaj patrzy – zaczynamy seans.

DUŻA RECENZJA

KOCHANKOWIE Z KSIĘŻYCA

Reż. Wes Anderson, 2012

Wes Anderson zawsze był dziwny i kręcił dziwne filmy. Jeżeli i wy jesteście dziwakami albo lubicie się dziwić w kinie, to obejrzenie „Kochanków” może być ciekawą opcją na sobotni wieczór. Jeżeli preferujecie filmy, które mają ręce i nogi oraz łeb na karku, to radzę zostać w domu i rozwiązywać krzyżówki.

Jest rok 1965. Młody skaut ucieka z obozu i błąka się ze swoją pierwszą sympatią po małej wysepce, poszukiwany przez rodziców dziewczyny, lokalnego policjanta i drużynowego. Jednak nie ma sensu skupiać się na fabule, ponieważ ta w filmach Wesa Andersona zawsze schodziła na drugi plan. Reżyser ponownie nagina wszystkie formalne środki, aby stworzyć swój alternatywny świat, równoległą rzeczywistość, w której dorośli nigdy tak naprawdę nie przestają być dziećmi, a życie toczy się w kulisach szkolnego przedstawienia.

Klasyk jest sposobem, w jaki został ukazany dom rodziców. Przypomina on domki do zabawy – pastelowe kolory, miękkie kształty, kamera ukazująca bohaterów jak kukielki mieszkające w schludnych pomieszczeniach. Gra aktorska jak zawsze ociera się o pastisz, a znane nazwiska pojawiają się w rolach parodiujących ich profesjonalny dorobek – w roli małomiansteckiego szeryfa występuje tutaj Bruce Willis, karykaturalną postać drużynowego zagrał Edward Norton. Wszystko jest na niby i dla zgrywy, Anderson jest jednym z niewielu reżyserów, którzy kręcą naprawdę nieobliczalne filmy.

Znam ludzi, którzy uważają Wesa Andersona za artystę niedojrzałego

– moim zdaniem jego filmy mogą się nie podobać, ale trudno odmówić „Kochankom” wysokiego poziomu warsztatowego. Z czysto technicznego punktu widzenia Anderson mistrzowsko operuje wszystkimi środkami, aby osiągnąć swój cel. Sęk w tym, że nikt tak naprawdę nie wie, o co dokładnie mu chodzi.

Podejrzewam, że „Kochankowie” zostaną przyjęci bardziej ambiwalentnie, niż wcześniejsze produkcje – część widzów da się ponieść magicznej atmosferze, część wyjdzie z

sowaniu efektów specjalnych – dramatu nie budują eksplozje i lasery, ale fabuła i aktorstwo (poprawni Willis i Gordon-Lewitt, bardzo dobra Emily Blunt). Scenariusz zaliczył kilka potknięć, ale ani razu kompletnie się nie rozwalił. Jedynym problemem – który jednak negatywnie rzutuje na ocenę całego filmu – jest zakończenie. Omijanie pułapek logicznych tak zmęczyło twórców filmu, że nie byli już w stanie wymyślić oryginalnego finału. A szkoda.

* **Sinister**, reż. Scott Derrickson – Kilku półobłąkanych fanów gatunku porównało „Sinister” do „Lśnienia” Kubricka. Moim zdaniem za takie wypowiedzi powinno się odbierać legitymacje członkowskie do klubów filmowych. W tym obrazie użyto wszystkich klisz, które w ciągu ostatnich 15 lat zostały wysane do cna przez niedorozwiniętych potomków tradycji „Blair Witch” i japońskich horrorów – długowłose dziewczynki snujące się po kątach, demony w maskach, dziwne symbole na ścianach, nagrania znalezione na strychu. Największym grzechem pozostaje jednak to, że film straszy widzów w najprymitywniejszy z możliwych sposobów – potworkami wskakującymi z rykiem przed kamerę. Gdzieś słyszałem, że gatunek horroru przeżywa renesans. Jeżeli dowodem na to twierdzenie ma być nowy obraz Derricksona, to ja chcę wrócić do średniowiecza.

* **Gangster (Lawless)**, reż. Jon Hillcoat – mroczny film gangsterski, któremu krążą w krwi co najmniej trzy promile westernu. Scenariusz oparty na faktach opowiada historię braci, którzy w czasach prohibicji postanowili rozkręcić biznes bimbrowniczy i wkrótce znaleźli się między młotem konkurentów, a kowadłem policji. Co zachęca? Zaskakująco dobry Shia LaBeouf, wybitny Tom Hardy (moim zdaniem jeden z najbardziej charyzmatycznych aktorów młodego pokolenia), świetna kamera. Poza tym ... niewiele. Fabuła dłuży się niemiłosiernie i jest pozbawiona jakiegokolwiek rytmu i dramaturgii, kilka szokujących, brutalnych scen nie zmieni faktu, że film jest po prostu mdły i nudny jak flaki z olejem. Nie wiem, czy jest jakiś australijski odpowiednik przysłowia „szewcze, trzymaj się kopyta”, ale ktoś powinien go szybko odnaleźć i wysłać do Nicka Cave’a – kultowego muzyka i autora kolejnego badziewnego scenariusza. Nie czepiam się jego fascynacji mrocznymi klimatami, ale nie musiał wystrzelić pogrzebu dla tak ciekawie zapowiadającego się filmu.

Eto wsio. Kto wie, kiedy znowu się spotkamy, ponieważ święta co roku nieźle namieszają w harmonogramie regularnych rubryk. Bądźmy jednak dobrej myśli – do przeczytania w tym lub w przyszłym roku!

Archiwum recenzji na www.blog.jedzok.com

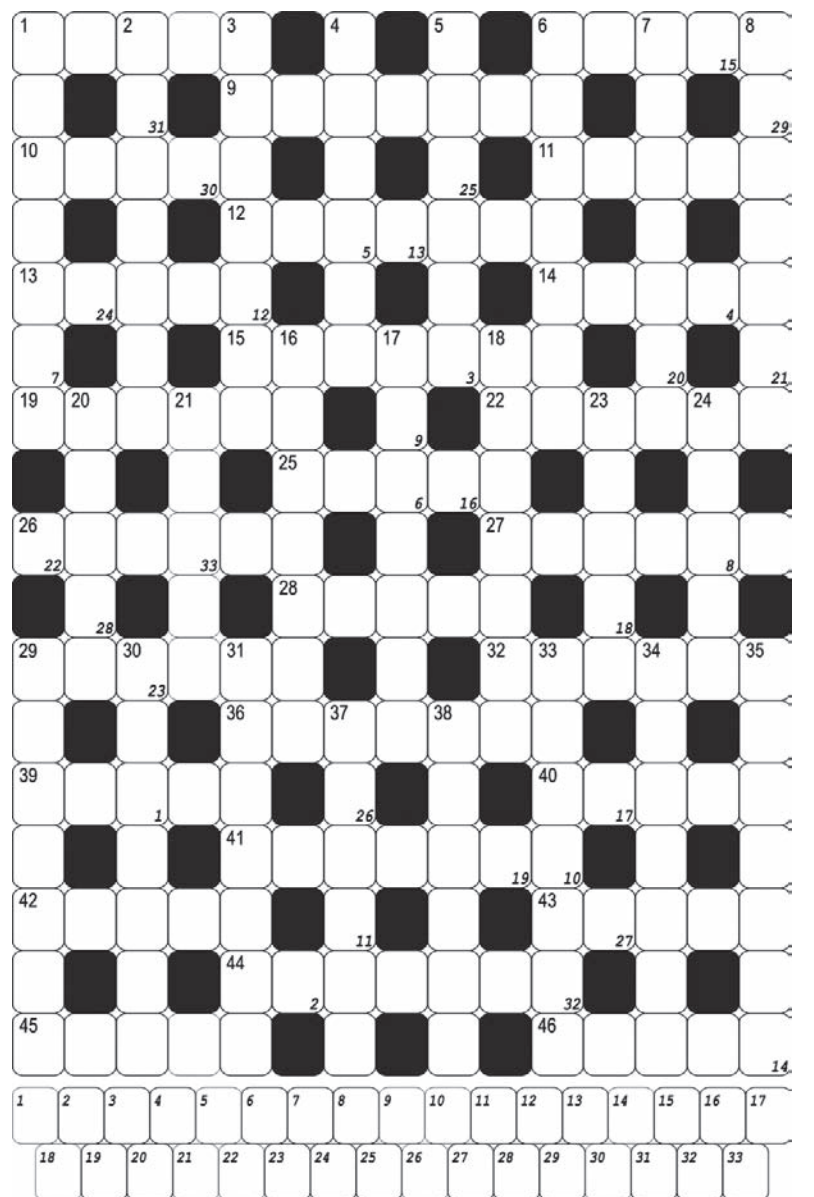
Rubrykę przygotował:
DAREK JEDZOK

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1. wczesna pora dnia 6. głowonóg z rzędu dziesięciornic 9. duży kot rodem z Afryki 10. dren na dachu 11. biała wg Bajmu 12. łączność 13. brzuszny lub plamisty 14. miasto kojarzące się z iperytem 15. lubi samotność 19. jedna z sześciu w gitarze 22. płacz i narzekanie 25. płaskowyz w Peru 26. najmniejsza z głównych wysp japońskich 27. pożywienie 28. wyższa izba parlamentu 29. kleszcze 32. uchwyt do przytrzymywania przedmiotów 36. mały klomb 39. krowie odchody 40. pomieszczenie dla tuczników 41. Szczygieł, autor Gottlanda 42. składnik farb antykorozyjnych 43. członek ludu z północnych Chin 44. zbiór nakazów i zakazów religijnych 45. manekin 46. cenna starość.

PIONOWO: 1. rzecz niezwykle rzadka 2. grąźel ze stawu 3. samochodowy sygnał 4. materiał wybuchowy do bomb głębinowych 5. ryzykowne przedsięwzięcie 6. dział mechaniki 7. historyczna dzielnica Polski 8. bojowy środek trujący zawierający arsen 16. ukochana Zbyszka z Bogdańca 17. ciepła czapka na mróz 18. dzianina z elastycznego włókna sztucznego 20. miasto w Niemczech 21. staropolski opiekuńczy duch domowy 23. przysmak dla jedwabnika 24. natłok 29. kawałek oderwany od pocisku 30. bardzo silna trucizna 31. zbiorowisko 33. w rękę Madeja 34. upoważniony do reprezentowania 35. dziurka 37. Cezary z Szklanych domów 38. najdroższy z grzybów. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Hasło kojarzące się Trzema muszkieterami).**

Opr. JO

Rozwiązanie krzyżówki z 1 grudnia:

Poziomo: 1. SOCZI 3. IRAWADI 6. MODEŁ 9. RODZICE 10. POETA 11. TEŻEC 12. WEŁTAWA 13. UWAGA 14. ZENIT 15. DAWSTWO 19. UDŹWIG 22. ŁASICA 25. ANODA 26. MUZEUM 27. DANIEL 28. ENIAC 29. SYSTEM 30. ZAROST 31. NANCY 32. BAJORO 35. NAMIOT 39. ENDEMIT 42. ZADRA 43. ENTER 44. GOGOLIN 45. DANIE 46. TRYBA 47. NIAGARA 48. LEKYT 49. TWARZ.

Pionowo: 1. SEPPUKU 2. CZELADŹ 4. ODPŁYW 5. GIGANT 6. METAZOA 7. DOŻYNKI 8. ASCETKA 16. AGAMEMNON 17. SŁOWIANIE 18. WŁADCZYNI 20. DRUŻYNA 21. WIERTŁO 23. SYNDROM 24. CIELSKO 32. BRZYDAL 33. JEDYNAK 34. REAGENT 36. ATENTAT 37. INTRYGA 38. TORBACZ 40. DOGMAT 41. MULTAN. **Rozwiązanie dodatkowe:** DROGI MI PLATON, DROGI SOKRATES, ALE JESZCZE DROŻSZA PRAWDA.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w czwartek 20. 12. o godz. 10.00.

ALE HECA

– Au! – wrzasknął dyntysta. – Co ty wyprawiasz?! Przeczas mówić, że wydzierzysz każdy ból, a ugryzłeś mi w palec.

– Bo ja wydzierzym ból jyny wtedy, jak fest zacisnym zęby...

***

Spotkały się dwie baby. Jedna mówi do drugiej:

– Słyszałaś, że się Helyna wydowo?!

– Co ty powiysz! A nie poznać, że je w ciąży!...

***

Ice się ożnił z Salcze. W noc poślubnym legnił do łózka i zaraz usnił. Sal-

cze go budzi, mówi:

– Jakosi ni mogym usnyć.

– Cóż tak? – pyto rozespany chłop.

Nie wiym, ale niź zech sie wydała, a ni mógłach usnyć, to zech wotala mame.

Ta mie przycisła do siebie, pokochala...

– Chyba nie myslisz – prawi Icek – że pójdym teraz, w nocy, po twojom mame!

***

W ZOO Róman podrywo Beate.

– Nie udowej, żeś mie nie sporozowala – prawi synek.

– Już od klotki z matpami idym za tobóm. – To ciekawe! A jak żeś sie z ni wydostał?!

SOBOTA 8 grudnia**TVP 1**

5.55 Wodnikowe Wzgórze 6.25 Marta mówi! - Alicja na puentach 6.55 Dlaczego? Po co? Jak? 7.10 Las bliżej nas 7.30 Rok w ogrodzie 8.00 Naszaarmia.pl 8.25 Dora poznaje świat 8.55 SpongeBob Kanciastoporty 9.25 Supah Ninjas: Szach - Mat 10.00 Dom 11.35 Weekendowy magazyn filmowy 12.00 Wszystko przed nami (s.) 13.50 Zwierzęta świata - Fish Life 14.30 Okrasa łamie przepisy 15.10 Agent Cody Banks - Cel Londyn 17.00 Teleexpress 17.25 Nad rozlewiskiem... (s.) 18.20 Gwiazdy na 60 lat TVP - przeżyjmy to jeszcze raz... 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.00 Gol T-Mobile Ekstraklasa 20.05 Droga do Rio 20.20 Hit na sobotę - When in Rome 22.05 Żywe trupy (s.) 22.55 Templariusze (s.) 0.50 Afryka, moja miłość (s.).

TVP 2

5.50 Zmiennicy (s.) 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.40 Barwy szczęścia (s.) 12.25 Bitwa na głosy 13.20 Bliskie i groźne spotkania Steve'a (s.) 14.00 Familiada (teleturniej) 14.40 Rodzinka.pl (s.) 15.45 Alternatywy 4 (s.) 16.50 Słowo na niedzielę 17.00 Konferansjer jak biustonosz... - Wieczór Piotra Bałtroczyka 18.00 Panorama 18.35 Sport Telegram 18.50 Postaw na milion 20.05 Płocka Noc Kabaretowa 2012 Jestem Gwiazdą! 22.20 Kuloodporni 23.55 Zabójstwo z przeszłości.

TV KATOWICE

6.00 Serwis Info 6.15 Info Poranek 7.00 Serwis Info 7.15 Info Poranek 8.30 Serwis Info 9.11 Info Poranek 9.14 Tu kobiety 9.17 Info Poranek 10.00 Serwis Info Poranek 11.00 Aktywni 50+ 11.15 Tu kultura 11.30 Serwis Info 12.00 Świat i gospodarka 12.55 Serwis sportowy 13.00 Debata TVP Info 13.30 Serwis Info 14.00 Raport z Polski - Ekstra 14.15 Reportaż TVP Info 14.30 Serwis Info 15.00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii. 15.45 Kronika rejsu 16.00 Studio Wschód 17.00 Pasma lokalne 20.00 Prawdę mówiąc 20.30 Serwis Info 21.00 Kod dostępu 21.30 Serwis Info 21.45 Pasma lokalne 22.15 Losowanie Lotto 22.24 60 lat razem 22.30 Serwis Info Wieczór weekend 23.03 Sportowy Wieczór 23.25 Kradzione żony 0.25 Świat i gospodarka.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Nowe przygody Scooby'ego 8.15 Miś Yogi 8.45 Pinky i Mózg 9.15 Scooby-Doo 9.45 The Looney Tunes Show 10.15 Ewa gotuje 10.45 Studio Weekend 12.15 Dom nie do poznania 14.15 Artur i zemsta Maltazara (film franc.) 16.15 Dlaczego ja? 17.15 Trudne sprawy 18.15 Imperium disco polo 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.00 Miss Polski 2012 22.45 Boks - Gala w Katowicach - waga junior średnia 23.50 System 2.0 (film USA).

TVC 1

6.00 Mały telewizyjny kabaret 6.25 Finley, samochodzik strażacki (s. anim.) 6.50 Klocki 7.00 Śledztwa świetlika Łucji (s. anim.) 7.15 Super brat (bajka) 8.45 Droga do domu (film) 10.30 Świat TVC 10.55 Trzecie piętro (s.) 12.00 Tydzień w regionach 12.25 Hobby naszych czasów 12.50 Spostrzeżenia z zagranicy 13.00 Wiadomości 13.05 Wędrówka po Wyspach Bogoci (bajka) 14.20 Ulica śpiewa (film) 15.50 Poirot: Morderstwo w Mezopotamii (film) 17.30 Miś Żbirka Happy Birthday

18.25 Chłopaki w akcji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 StarDance 21.30 Lista przebojów telewizyjnej rozrywki 22.20 Zielona karta (film) 0.10 Życie przed oczami (film).

TVC 2

6.00 Pardubice, Pernštejnowie - budowniczy 6.10 Jak się żyje karcierzom 6.25 Artmix 7.15 Nasza wieś 7.30 Kultura.cz 8.00 Panorama 8.30 Osobistość w Dwójce 8.35 Magazyn folklorystyczny 9.00 Ta nasza kapela 9.30 Piękna i rekin 10.15 Posiadłość Versailles 11.10 Teatr żyje! 11.40 Babel 12.10 Dziwna para (film) 13.50 Granice bez granic 14.20 Architektura 14.50 Zaginione adresy 15.10 Natura bez granic 15.40 Królestwo natury 16.05 Kamera w podróży: Pururambo 17.05 Cudowna planeta: Dzikie serce Afryki 17.55 Jabłoniowa panna (bajka) 18.45 Wieczorynka 18.55 Meduza 19.30 Moja rodzina 20.00 Mity i fakty historii: Co zabiło mamuty 20.55 Elina Garanča (koncert) 22.30 Straż nocna (film) 0.45 Czerwony Karzeł (s.) 1.15 Dlaczego bieda?

NOVA

6.10 Marynarsz Popeye (s. anim.) 6.20 Baby Looney Tunes (s. anim.) 6.55 Batman: Odważny bohater (s. anim.) 7.25 Monsuno (s. anim.) 7.50 Żółwie ninja (s.) 8.15 Hellcats (s.) 9.15 Przetrawać święta (film) 11.00 Przyprawy 12.00 Dzwon do TV Nova 12.30 Rodzinne kłopoty oficjela Tríski (film) 14.25 Nowe szaty cesarza (bajka) 15.35 Denis rozrabiaka (film) 17.35 Poradnik domowy 18.45 Przymaki Babicy 19.30 Wiadomości 20.20 Transformers: Zemsta upadłych (film) 23.20 Gamer (film) 1.20 Kto zabił elektromobil?

PRIMA

6.10 Wiadomości 7.20 Ninjago (s.) 7.50 Klub przyjaciół Myszkki Miki 8.20 Zabawa 8.50 Salon samochodowy 10.05 Notting Hill (film) 12.40 Gruby i chudszy II: Rodzina Klumpów (film) 14.55 Morderstwa w Midsomer (s.) 17.10 Kiedy tato gotuje 18.00 Reporterzy po twojej stronie 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.50 VIP wiadomości 20.00 Zmierzch: Księżyc w nowiu (film) 22.55 Aż do śmierci (film) 1.05 Nienarodzony (film).

NIEDZIELA 9 grudnia**TVP 1**

6.05 Hubert i Hipolit 6.20 Miłka i Człapek 6.30 Była sobie Ziemia 7.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach 8.00 Tydzień 8.25 Magazyn Ligi Mistrzów 8.55 Ziarno 9.30 Jak to działa - program popularnonaukowy 10.35 Siedem życzeń 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem 12.45 Puchar Świata w Soczi: Skoki Narciarskie - konkurs indywidualny na skoczni HS 109 15.10 Miecz prawdy (s.) 17.00 Teleexpress 17.25 Ojciec Mateusz (s.) 18.20 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.00 Droga do Rio 20.20 Nad rozlewiskiem... (s.) 21.20 Zakochana Jedynka - Afryka, moja miłość (s.) 23.05 Ostatni prom 0.40 Mała Apokalipsa.

TVP 2

6.00 Bliskie i groźne spotkania Steve'a 6.35 W słowach kilku o wydrze, bobrze i wilku 7.10 M jak miłość (s.) 8.00 Barwy szczęścia (s.) 9.05 Kultura, głupcze 9.45 Rodzinne oglądanie - Morskie dziwadła 10.50 Wojciech Cejrowski - boso przez świat 11.20 Makłowicz w podróży

- Rumunia 11.55 Gwiazdy w południe - Drużyna marzeń 14.00 Familiada (teleturniej) 14.40 Ja to mam szczęście! (s.) 15.25 Janosik (s.) 16.25 Na dobre i na złe (s.) 17.20 Kocham to, co lubię 18.00 Panorama 18.55 Kabaretowy Klub Dwójki - Czy w grudniu będzie koniec świata? 20.05 Dwójka w akcji - Wanted. Ścigani 22.05 Paradoks 22.55 Kocham Kino - magazyn filmowy Grażyny Torbińskiej 23.35 WOK - Wszystko o Kulturze 0.30 Studio filmowe Dwójki - Diabły, diabły.

TV KATOWICE

7.00 Serwis Info 7.15 Era Wynalazków 8.45 Pasma lokalne 9.00 Polska według Kreta 9.30 Serwis Info 10.00 Głos Mediów 11.00 Teleplotki 12.00 Przegląd wydarzeń tygodnia 12.30 Serwis Info 13.00 Prawdę mówiąc 13.55 Serwis sportowy 14.00 Raport z Polski - Ekstra 14.15 Czas na jazdę - Motoinfo 14.55 Serwis sportowy 15.00 Kościół z bliska 15.30 Serwis Info 16.00 60 lat razem 16.15 Reportaż TVP Info 20.00 Listy gończe 20.30 Serwis Info 20.50 Młodzież kontra 22.30 Serwis Info 23.00 Sportowa niedziela 23.25 Witamy w latach 80 - tych - Synthpop i New Romantic 0.30 Teleplotki.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Nowe przygody Scooby'ego 8.15 Gang Misia Yogi 8.45 Pinky i Mózg 2 9.15 Scooby-Doo 9.45 The Looney Tunes Show 10.15 Sylwester i Tweety na tropie 10.45 Ania z Zielonego Wzgórza 12.45 Ekstremiści (film kopr.) 15.05 Randka w ciemno (komedia USA) 17.05 Świat według Kiepskich (s.) 17.45 Pamiętniki z wakacji (s.) 18.50 Wydarzenia 19.20 Sport 19.30 Chłopaki do wzięcia (s.) 20.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 22.00 Gości (s.) 23.00 Instykt mordercy 0.00 Głosy (s.) 1.00 Magazyn sportowy.

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów 6.30 Tańcz 6.40 Babar (s. anim.) 7.05 Tajemnice starożytnego Rzymu 7.35 Studio Kolega 9.45 Kalendarium 10.00 Kamera na szlaku 10.30 Obiektyw 11.05 Dynastia Novaków (s.) 12.00 Pytania Václava Moravca 13.00 Wiadomości 13.05 Niezwykła narzeczona (bajka) 13.55 Żyrandol (film) 14.45 Sprawy detektywa Murdochoch (s.) 15.30 Mikołaj chodzi po mieście (film) 17.00 Koncert Adwentowy 2012 18.00 Historie sław 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Spotkanie z gwiazdą: Dagmar Havlová 21.15 168 godzin 21.45 Strażnik dusz (s.) 22.45 Komisarz Moulin: Niech krew nieczysta (film) 0.00 13. komnata Leoša Válki.

TVC 2

6.00 Ushuaia 6.25 Kolory życia 7.20 Dom w sercu Europy 7.30 Kultura.cz 8.00 Panorama 8.30 Osobistość w Dwójce 8.35 Czechosłowacki tygodnik filmowy 8.50 Poszukiwania czasu utraconego 9.10 Dajcie nam skrzydła 10.05 lotniskowiec Enterprise: Dzień „D” na Pacyfiku 11.00 Obrońca 11.25 Dołącz do nas 11.35 Nie poddawaj się 11.55 Chcesz mnie? 12.10 Przygody Bullwhipa Griffina (film) 14.00 Historie dla Natalki 14.15 Poza nawiasem 14.30 Słowo na niedzielę 14.35 Magazyn chrześcijański 15.00 Przez ucho igielne 15.25 Magazyn religijny 15.55 Wybrzeże Morza Północnego 16.40 Film o filmie „Kozia historia z serem” 16.55 Historie przedmiotów 17.20 Królestwo natury 17.45 Był sobie... kosmos (s. anim.) 18.15 Bert i Ernie 18.20 Brzydkie kaczątko i ja (s. anim.) 18.45 Wieczorynka 18.55

Czerwony Karzeł (s.) 19.30 Moja rodzina 20.05 Żegnaj, Czechosłowacja 21.05 Czarna żmija (s.) 21.35 Na pływalni z J.B. Špidlenem 22.05 Filary Ziemi (s.) 23.00 Dlaczego bieda? 23.55 Basen (film) 1.35 Magazyn folklorystyczny.

NOVA

5.50 Marynarsz Popeye (s. anim.) 6.10 Sylwester i Tweety (s. anim.) 6.25 Spiderman (s. anim.) 6.50 Monsuno (s.) 7.15 Żółwie ninja (s. anim.) 7.45 Flash Gordon (s.) 8.40 Jaś Fasola (s.) 9.10 Pościg (s.) 10.05 Śladami krwi (film) 12.10 Dwa tygodnie na miłość (film) 14.15 Jerry Maguire (film) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.40 Czołgowy batalion (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Taka zwykła rodzina (film) 22.30 Odłamki 22.55 Szkoła uwodzenia (film) 0.55 Młody Van Helsing (s.).

PRIMA

6.25 Ninjago (s. anim.) 6.55 Klub przyjaciół Myszkki Miki 7.25 Czarodziej z Waverly Place (film) 9.20 Prima Świat 9.55 Auta (film anim.) 12.20 Śnięty Mikołaj (film) 14.30 Śnięty Mikołaj II (film) 16.45 Śnieżne psy (film) 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.50 VIP wiadomości 20.00 Odłot (film anim.) 22.15 Con Air - lot skazańców (film) 0.35 Zabójcze umysły (s.).

PONIEDZIAŁEK 10 grudnia**TVP 1**

5.55 Kawa czy herbata? 8.35 Domisie - Rogi 9.00 Dzika Polska - Bogatsze życie 10.00 Nie ma jak Polska - Opolskie 10.30 Plebania (s.) 11.00 Moda na sukces (s.) 11.25 Okrasa łamie przepisy - Kaczka 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.40 Natura w Jedyńce - Oceany 13.45 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.20 Wiadomości 15.25 Na kłopoty... Bednarski (s.) 16.25 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? (s.) 17.50 Klan (s.) 18.20 Wszystko przed nami (s.) 18.45 Galeria (s.) 19.15 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.02 Droga do Rio 20.20 Teatr Telewizji - Tango 22.20 Oglądaj z Andrzejem Fidykiem - Skok z kosmosu. Felix Baumgartner 0.05 Dziewiąta kompania.

TVP 2

5.55 Kopciuszek 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.45 Rodzinka.pl (s.) 11.55 Coś dla Ciebie 12.25 Kocham Cię, Polsko! 13.35 Barwy szczęścia (s.) 14.15 Świat bez tajemnic - Niebezpieczna Ziemia 15.10 Ja to mam szczęście! (s.) 15.45 Panorama Kraj 16.05 Rodzinka.pl (s.) 17.05 Magia kłamstwa 18.00 Panorama 18.35 Sport Telegram 18.50 Jeden z dziesięciu 19.30 Ja to mam szczęście! (s.) 20.05 Barwy szczęścia (s.) 20.40 M jak miłość (s.) 21.45 Tomasz Lis na żywo 22.50 Poniedziałek z gwiazdami - Wielki błękit.

TV KATOWICE

6.00 Serwis Info 6.45 Info Poranek 7.53 Twoja@sprawa 8.00 Serwis Info 8.03 Gość poranka 8.30 Serwis Info 8.42 Info Poranek 9.10 Gość poranka 9.20 Info Poranek 10.10 Biznes - otwarcie dnia 10.21 Info Poranek 10.45 Gość poranka 11.00 Serwis Info 11.20 Serwis sportowy 12.20 Biznes 14.10 Raport z Polski 15.15 Rozmowa dnia 15.55 Serwis sportowy 16.00 Raport z Polski 16.50 Biznes 17.00 Pasma lokalne 20.00 Infoexpress 20.10 Minęła 20ta 21.05 Telekurier 21.30 Serwis Info 21.45 Pasma lokalne 22.18 Serwis Info 22.30 Info Dziennik 23.15 Sportowy Wieczór

23.30 Rosyjscy oligarchowie. Od wstępu do upadku - cz. 2 0.30 Infoexpress.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.30 Przygody Animków 8.00 Pinky i Mózg 8.30 Scooby-Doo 9.00 Czarodziejki (s.) 10.00 Zakręcone (s.) 10.30 Świat według Kiepskich (s.) 11.00 Dlaczego ja? 12.00 Hotel 52 (s.) 13.00 Dom nie do poznania 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Trudne sprawy 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i partnerzy 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.00 Królestwo niebieskie (dramat kopr.) 23.00 Funny Games (film kopr.) 1.15 Układy 5 (s.) 2.20 Zagadkowa noc.

TVC 1

5.59 Studio 6 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Dookoła świata z Willim Fogiem (s. anim.) 9.30 Ulica śpiewa (film) 11.05 Lista przebojów telewizyjnej rozrywki 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Bananowe rybki 14.25 Pr. rozrywkowy 15.35 Śladami gwiazd 16.05 Podróżomania 16.35 AZ kwiz 16.55 Wszystko-party 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Pr. rozrywkowy 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Wilcze sidła (film) 21.30 Reporterzy TVC 22.10 Dorwać Cartera (film) 23.50 Na tropie 0.15 Ślady, fakty, tajemnice 0.45 AZ-kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Panorama 9.00 Telewizyjny klub niesłyszących 9.30 Natura bez granic 9.55 Kamera w podróży: Pururambo 10.55 Spostrzeżenia z zagranicy 11.00 Zaginione adresy 11.20 Nasza wieś 11.40 Laurel & Hardy 11.50 Magazyn chrześcijański 12.15 Przez ucho igielne 12.45 Dlaczego bieda? 13.35 Wzięciem na świeżym powietrzu 14.35 Czechosłowacki tygodnik filmowy 14.50 Dajcie nam skrzydła 15.45 Mity i fakty historii 16.35 Karnali 17.00 Planeta YÓ 18.20 Zaczarowane przedszkole 18.45 Wieczorynka 18.55 Weekendowcy (s.) 19.25 Niesamowite historie (s.) 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Dajcie nam skrzydła 21.00 Katastrofy lotnicze 21.50 Szalony Piotruś (film) 23.40 Urodziny Dawida (film) 1.25 Film o filmie.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.50 Zamienione przy urodzeniu (film) 11.50 Tescoma ze smakiem 12.00 Południowe wiadomości 12.35 Straż przybrzeżna (s.) 13.30 Poszukiwani (s.) 14.30 Bez śladu (s.) 15.30 Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) 16.30 Przyjaciele (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości 17.30 Agenci NCIS (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Ogólniak z o.o. (s.) 21.40 Dr House (s.) 22.40 Nocne wiadomości, sport, pogoda 23.15 Dynastia Tudorów (s.) 0.20 Big Game.

PRIMA

6.00 Wiadomości 7.10 Nowe gliny (s.) 8.15 Pan Złota Rączka (s.) 9.00 M.A.S.H. (s.) 9.30 Nakryto do stołu! 10.20 Diagnostyka morderstwa (s.) 11.20 Schimanski: Tajemnica Golema (film) 13.15 Castle (s.) 14.10 Komisarz Rex (s.) 15.10 Strażnik Teksasu (s.) 16.05 Gdzie zaczęła się miłość (film) 18.00 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.50 VIP wiadomości 20.00 VIP Nakryto do stołu! 21.40 Kulinarny reality-show 22.50 Pr. rozrywkowy 23.35 Borat: Podpatrzone w Ameryce (film) 1.25 Zabójcze umysły (s.).

ZYCZENIA

Dziś obchodzi piękny jubileusz nasza Kochana Córka, Żona, Mamusia, Teściowa i Babcia

pani JADZIA FOLTYN

z Łąka. Z tej okazji dużo zdrowia, radości, pomyślności oraz błogosławieństwa Bożego na dalsze lata życzą wnuki Adaś i Danek oraz cała rodzina.

RK-225

Każdy dzień życia jest prezentem z nieba.

Dnia 6. 12. obchodziła zacyjny jubileusz życiowy 90 lat

pani ZOFIA GÓBEL

z Jabłonkowa. Z tej okazji wiele najserdeczniejszych życzeń, błogosławieństwa Bożego oraz zdrowia życzą Koleżanki z Klubu Kobiet.

GL-771

Dnia 9 grudnia 2012 obchodzi swój jubileusz 80 lat

pan ANDRZEJ WOREK

z Kojkowic. Z tej okazji dużo zdrowia i pomyślności w życiu osobistym życzą żona i synowie.

GL-720

WSPOMNIENIA

Dnia 10 grudnia br. minie 1. bolesna rocznica śmierci naszej Drogiej Żony, Matki i Babcini

śp. WANDY FILIPEK

z Piotrowic. Z żalem i smutkiem wspominają najbliżsi.

RK-226

Nasza godna podziwu, Kochana Mama, Babcia, Prababcia

śp. STEFANIA KONDIOLKOWA

z Frysztatu, obchodziłaby dziś, 8. 12. br., setną rocznicę urodzin. Przy tej niecodziennej okazji, łączymy się z nią wspomnieniami i modlitwą za Jej spokojne odpoczywanie. Tych, którzy Ją znali, prosimy o połączenie się z nami w naszym smutku. Serdecznie dziękujemy. Synowie Stanisław, Henryk, Karol z rodzinami.

RK-221

We wtorek 11 grudnia minie piąta rocznica śmierci naszego Najdroższego Ojca, Dziadka, Pradziadka i Wujka

śp. JUDR. JÓZEFA MACURY

O modlitwę i chwilę cichych wspomnień w imieniu rodziny proszą córki Urszula i Jadwiga, wnuk Michał, wnuczka Joanna z mężem i prawnuczkowie Kubuś i Adaś.

GL-767

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: My się wilka nie boimy (8, godz. 16.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Miś Yogi (8, 9, godz. 10.00); Merida Waleczna (8-10, godz. 15.30); Faccici od kuchni (8, 9, godz. 17.00); Mikołajek (8, 9, godz. 17.45); Anna Karenina (8, 9, godz. 19.30); Legenda Bourne'a (9, godz. 20.00); Obywatel K. (10, godz. 17.00); Hotel Transylwania (10, godz. 17.45); Konfident (10, godz. 19.30); **KARWINA – Ex:** Madagaskar 3 (8, godz. 18.00); Scooby Doo (9, godz. 16.00); Epoka lodowcowa 4 (9, godz. 18.00); Kochankowie z Księżyca (10, godz. 19.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Nosferatu – symfonia grozy (8, godz. 19.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Strażnicy marzeń (8, 9, godz. 15.30); Skyfall (8, 9, godz. 17.30); Argo (8, 9, godz. 20.00); Cesta do lesa (10, godz. 20.00); **BYSTRZYCA:** Atlas chmur (8, godz. 18.00); **CIESZYN – Piast:** Dinomama (6, godz. 14.30, 16.15, 18.15); Apokalipsa (8-10, godz. 20.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05, sobota godz. 17.30, Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

CO W TERENIE

CIERLICKO, STANISŁOWICE – Kluby Kobiet oraz Klub Seniora zapraszają na spotkanie przedświąteczne – „Wigilijkę” w czwartek 13. 12. o godz. 16.00 do DPŻW na Kościelcu.

CZ. CIESZYN – Biblioteka Miejska przy ul. Havlička zaprasza na spotkanie z cyklu „Podróże bliskie i dalekie” we wtorek 11. 12. o godz. 17.00. „W krainie ryżu i smażonych świarszczy, czyli Tajlandia, Laos, Kambodża” – wrażeniami z pobytu w Azji Południowo-Wschodniej podzieli się Darek Jedzok.

CZ. CIESZYN – MK PZKO Cz. Cieszyn-Centrum zaprasza wszystkich chętnych do wzięcia udziału w III Barbórkowym Turnieju Ringo, który odbędzie się w sobotę 8. 12. w hali sportowej SSHOP w Cz. Cieszynie o godz. 13.00. Informacje: 776 235 045.

Dnia 8. 12. 2012 mija 4. rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. PAWŁA RUCKIEGO

zaś 11. 1. 2013 minie 9. rocznica śmierci Jego Żony

śp. BRONISŁAWY RUCKIEJ

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

GL-770

NEKROLOGI

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 5 grudnia br. w wieku 87 lat opuściła nas na zawsze nasza Ukochana Matka

śp. HELENA BOGOCZ

z domu Nowak, zamieszkała w Trzyńcu-Łyżbicach. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w środę 12 grudnia o godz. 13.00 z kościoła ewangelickiego w Trzyńcu. W smutku pogrążone córki Halina i Irena. RK-232

*Największa miłość na świecie gaśnie,
gdy serce Matki na zawsze zaśnie.*

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 5. 12. 2012 zmarła po krótkiej chorobie w wieku niespełna 71 lat nasz Kochana Żona, Matka, Teściowa, Babcia, Siostra, Szwagierka i Ciocia

śp. GERTRUDA ŚLIWKOWA

zamieszkała w Olbrachcicach, Hlavní 280. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 10 grudnia 2012 o godz. 14.00 z kościoła katolickiego w Olbrachcicach. W smutku pogrążona rodzina. GL-774

GL-774

PODZIĘKOWANIE

Serdeczne podziękowania krewnym, kolegom, przyjaciołom, dyrekcji, byłym współpracownikom oraz wychowankom wędryńskiej szkoły, przedstawicielom urzędów gmin i MK PZKO w Stonawie i Wędrzynie, delegacjom „Beskidu Śląskiego” i Sekcji Historii Regionu przy ZG PZKO, delegacjom Związku Działkowców i Czeskiego Związku Pszczelarzy oraz sąsiadom i znajomym za złożone wyrazy współczucia i słowa pociechy, za wieńce, kwiaty, modlitwę oraz liczny udział w pogrzebie naszego Drogiego Zmarłego

śp. WŁADYSŁAWA GAŁUSZKI

Szczególne słowa podziękujemy do księdza proboszcza dr. Rolanda Manowskiego za dostojne celebrowanie mszy pogrzebowej, do inż. Jerzego Czapa za serdeczne wspomnienia o Drogim Zgasłym, jego pasjach i zaangażowaniu społecznym oraz do Bogusława Raszki z Wędrzynie za wzruszające słowa wdzięczności dla Zmarłego.

Dziękujemy także za piękną oprawę muzyczną mszy świętej – organizację Tomášovi Bařákoví, chórowi mieszanemu przy MK PZKO w Stonawie, duetowi Marcie Orszulik i Urszuli Bystron oraz Łukaszowi Orszulikowi za solo skrzypcowe. Zasmucona rodzina. RK-233

RK-233

CZ. CIESZYN – Czytelnia i kawiarnia „Avion/Noiva” zaprasza w piątek 14. 12. o godz. 17.00 na Salon Muzyczny – koncert Ewy Jaślar –Walickiej pt. „Harfowy adwent w Avionie”. Prosimy o rezerwację miejsc: tel. 558 711 961 lub noiva@noiva-tesin.cz.

HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE – Zapraszamy na 85. Babski Bał, który odbędzie się 9. 2. w Domu PZKO. Miejscówki można nabyć od środy 5. 12. (w godz. 12.00-17.00) u Danki Śmiłowskiej w Domu PZKO w Hawierzowie-Błędowicach.

HAWIERZÓW-SUCHA – Połączone Kluby Młodych przy MK PZKO Hawierzów-Sucha zapraszają na II Przesylwestrowkę. Spotykamy się 28. 12. o godz. 17.00 w świetlicy PZKO. Zgłoszenia i miejscówki w cenie 150 kc od osoby do nabycia u przewodniczącej Klubu Młodych, Łucji Zotyki (LucieZotyková@seznam.cz), w terminie do 20. 12. Szczegóły do ustalenia pocztą elektroniczną.

KARWINA-N. MIASTO – MK PZKO zaprasza w niedzielę 16. 12. o godz. 15.00 do świetlicy Koła na walne zebranie połączone z tradycyj-

ną wigilijką.

KARWINA RAJ – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 11. 12. o godz. 15.30.

KLUB NAUCZYCIELI EMERYTÓW – Zaprasza na wigilijkę do Restauracji ZZ („U ślimoka”) w Bystrzycy w czwartek 13. 12. o godz. 10.00 (odjazd z Cz. Cieszyna pociągiem o godz. 9.19, z Mostów k. Jabłonkowa o godz. 8.53). Konsumpcyjne 100 kc. Podarunki do loterii mile widziane. Zgłoszenia przyjmuje H. Śliż (tel. 558 731 038 lub 776 323 405), do 10. 12.

MILIKÓW-CENTRUM – Klub Kobiet zaprasza na prelekcję dr Heleny Paszek „Niedoceniona witamina D”, wykład z przezroczami i

prezentacją nowej książki. Spotkanie odbędzie się 10. 12. o godz. 16.00 w Domu PZKO Milików-Centrum.

MILIKÓW-PASIEKI – MK PZKO zaprasza swych członków i sympatyków na Jesienne Spotkanie do Domu PZKO w sobotę 8. 12. o godz. 15.00. Prosimy zabrać śpiewniki.

PIOTROWICE K. KARWINY – MK PZKO zaprasza w niedzielę 9. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO w Piotrowicach na Mikołajówkę.

UWAGA SENIORZY HPC! – Spotkanie wigilijkowe HKS „Zaolzie” odbędzie się w środę 12. 12. o godz. 11.00 w salce posiedzeń Kongresu Polaków w Cz. Cieszynie.

OFERTY

ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel.: 0048 605 255 770. GL-505

KONCERTY

BYSTRZYCA – Luterński Kościół Ewangelicki A. W. zaprasza na Wieczór Kolęd, który odbędzie się w niedzielę 16. 12. o godz. 16.00 w kościele ewangelickim. W programie wystąpią miejscowe chóry parafialne włącznie z Chórkim Szkołki Niedzielnej oraz chóry szkolne „Wiolinki” i „Crescendo”.

NAWSIE – MK PZKO i chór „Melodia” z okazji 65-lecia MK PZKO zapraszają na Wieczór Kolęd w sobotę 15. 12. o godz. 15.30 do Domu PZKO. W programie dzieci ze szkoły i przedszkola, chór żeński „Melodia”. Po programie spotkanie towarzyskie.

WYSTAWY

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 20. 12. wystawa pt. „Mionszcz”; stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka:** do 31. 1. wystawa pt. „Czas radości – stajenki z okolicy Kysuc”; stała ekspozycja „Migawki z historii Karwiny”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariański 14:** do 28. 2. 2013 wystawa „Jabłonkowski przesmyk – brama do Śląska”; wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Pietwałdzie, Do Muzeum 89:** do 31. 1. 2013 wystawa pt. „Następny, proszę!”. Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

CO ZA OLŻĄ

CIESZYN, Rynek: do 31. 12. wystawa plenerowa pt. „Zaolzie teraz”. **MUZEUM DRUKARSTWA, Galeria „Przystanek Grafika”, Głęboka 50, Cieszyn:** do 31. 12. wystawa Ryszarda Bandosza pt. „Ekslibrisy”.

STAVEBNINY WOREK

- MATERIAŁY BUDOWLANE

oferujemy szeroki asortyment materiałów budowlanych w korzystnych cenach (Baumit, Murexin, Cemix, Porothers, Presbeton, Pórobeta i inne) Kompleks Gródek nr 80 (za piekarnią Bajusz) **Tel. 558 320 021, 737 647 873**